

ПЛАН ЗА УСТОЙЧИВ НАЧИН НА ЖИВОТ

2023 г.
ДОКЛАД ЗА
ДЕЙНОСТТА

Европейска
инвестиционна банка | Група

ПЛАН ЗА УСТОЙЧИВ НАЧИН НА ЖИВОТ

2023 г.

ДОКЛАД ЗА
ДЕЙНОСТТА

Европейска
инвестиционна банка | Група

**Доклад за дейността Групата на Европейската инвестиционна банка през 2023 г.
План за устойчив начин на живот**

© Европейска инвестиционна банка, 2024 г.
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

Всички права запазени.

По всички въпроси относно права и лицензи следва да се обръщате към publications@eib.org.

За допълнителна информация относно дейността на ЕИБ, моля, вижте нашия уебсайт, www.eib.org.
Можете да се свържете с нас и на info@eib.org. Нашият бюлетин е на адрес www.eib.org/sign-up.

Издание на Европейската инвестиционна банка.
Отпечатано на хартия FSC®.

СЪДЪРЖАНИЕ

- 4 ОБРЪЩЕНИЕ**
- 6 ГЛАВНОТО ПРЕЗ 2023 Г.** Данни за кредитната дейност и за въздействието
- 8 ЕИБ ВЪВ ВАШАТА СТРАНА** Заеми по страни
- 10 ЕИБ ВЪВ ВАШИЯ СВЯТ** Кредитна дейност извън Европейския съюз
- 12 ПРОЕКТИ ЗА ПРЕОБРАЗУВАЩИ УСТРОЙСТВА**
 - 14 Германия: Когато документооборотът е въпрос на живот и смърт
 - 15 Испания: От научна фантастика до научен факт
 - 16 Нидерландия: Разширяващи се кръгове
 - 17 Инициатива за Европейски технологични шампиони: Рисков капитал за по-лесен достъп до финансиране на растежа
 - 18 Италия и Ирландия: Иновации, за които трябва да се чува
 - 19 Полша: Тест за рак на гърдата
 - 20 Испания: Слънчева енергия
 - 21 Италия: Хубаво, добро и бързо
 - 22 Нидерландия: Отмяна на смъртната присъда за пилетата
- 24 ПРОЕКТИ ЗА ЕКОЛОГИЧНА ЕВРОПА**
 - 26 Полша: Зелено и хуманно
 - 27 Нидерландия: Болница с бъдеще
 - 28 Белгия: Зидария, която поглъща въглерод
 - 29 Гърция: Заедно с природата вместо срещу нея
 - 30 Испания: Свежа идея
 - 32 Чешка република, Словакия, Унгария и Румъния: Гигавати на покрива
 - 33 Испания: Нова енергия за Европа
- 36 ПРОЕКТИ ЗА ДВИГАТЕЛИ НА РАВЕНСТВОТО**
 - 38 Италия: Стимулиране на обучението - пестене на енергия
 - 39 Испания: Училища за предградията
 - 40 Германия и Италия: Нови влакове, нови линии, нови технологии
 - 42 Франция: Презареждане
 - 43 Нидерландия: Напред с роботите
 - 44 България и Португалия: Всички на палубата
 - 46 Литва: Магистрала на природата
 - 47 Испания: Промяна на позицията по отношение на тормоза
- 48 ПРОЕКТИ ЗА СПРАВЕДЛИВА И ПРИРОДОСЪОБРАЗНА КАРТА НА СВЕТА**
 - 50 Задълбочено за Кения: Зелен модел в Африка
 - 54 Украйна: Никога няма да ги изоставим
 - 56 Задълбочено за Египет: Малък бизнес край голямата река
 - 60 Сърбия: Зелен X фактор
 - 62 Мароко: След земетресението
- 64 ГЛАВНОТО ПРИ ЗАЕМИТЕ: ИЗТОЧНИКЪТ НА СРЕДСТВАТА**
 - 65 Блокови вериги в зелено
- 66 ГЛАВНОТО В ОПЕРАТИВНИЯ ПЛАН НА ГРУПАТА ПРЕЗ 2024-2026 Г.**
 - 67 Управленско устройство

ОБРЪЩЕНИЕ НА ПРЕЗИДЕНТА

Всеки план съдържа чертежи, величини и описания. Нашият годишен доклад за дейността – „План за устойчив начин на живот“, **очертава** дейността на бенефициерите на проектите на Европейската инвестиционна банка. Той съдържа данни за **величината** на нашите мащабни инвестиции и отражението от заемите ни върху всеки от нашите бенефициери. Той **описва** политиките и експертния опит на ЕС, които са в основата на всяка наша инвестиция.

В основата на плана на Европейската инвестиционна банка за Европа е залегнала визията за иновативно бъдеще, екологично бъдеще, бъдеще на равенството – бъдеще, което не свършва на границите на Европейския съюз. Докладът изтъква задълбочения анализ на техническите постижения в областта на изкуствения интелект, здравеопазването и биотехнологиите, който е в основата на нашите инвестиции в революционни нови технологии. Той е доказателство за поетия от нас ангажимент да изградим екологична икономика и да подкрепяме идеите за чисти технологии, от които има крещяща нужда, за да овладеем изменението на климата по целия свят. Докладът отбелязва значението на инвестициите в инфраструктура, благодарение на която се придвижваме от точка А до точка Б, децата ни получават образование и всички са предпазени от тормоз. Той посочва въздействието от нашата работа извън Европейския съюз и предлага подробно описание на нашите проекти, изпълнявани на място в партньорски страни в Африка и другаде. Освен това ни запознава и с върховите постижения по време на 12-годишното управление на Вернер Хойер, чийто втори мандат като президент изтече в края на 2023 година. Гордея се да бъда негова наследница.

Този проект **е нашата отправна точка за вече започналия градеж на бъдещето на Европа.** Доказателствата за това са видни в данните за нашата кредитна и заемна дейност. Занапред можете да проследите крупния ангажимент, поет в оперативния план на Групата за периода 2024-2026 година. Всичко тук говори за нашия съкровен стремеж – да споделим това бъдеще за благото на всички в Европа, на нашите съседни и нашите партньори навсякъде по света.

Този доклад доказва, че Европейската инвестиционна банка сега има по-решаващо значение за Европа и за света, отколкото когато и да било в миналото. Изключително съм щастлива, че се присъединявам към този внушителен проект, като поемам ролята на президент и съм изпълнена с вяра за перспективите през идните години.

Надя Калвиньо

ОБРЪЩЕНИЕ НА ПРЕЗИДЕНТА

2023 ГЛАВНОТО

ГРУПАТА НА ЕИБ ПРЕЗ 2023 Г.

В ЕС	78,3 млрд. евро
Извън ЕС	9,5 млрд. евро
Общо	87,8 млрд. евро

ЕВРОПЕЙСКАТА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА ПРЕЗ 2023 Г.

В ЕС	66,5 млрд. евро
ИЗВЪН ЕС	8,6 млрд. евро
ОБЩО	75,1 млрд. евро

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ИНВЕСТИЦИОНЕН ФОНД ПРЕЗ 2023 Г.

В ЕС	14,0 млрд. евро
ИЗВЪН ЕС	0,9 млрд. евро
ОБЩО	14,9 млрд. евро

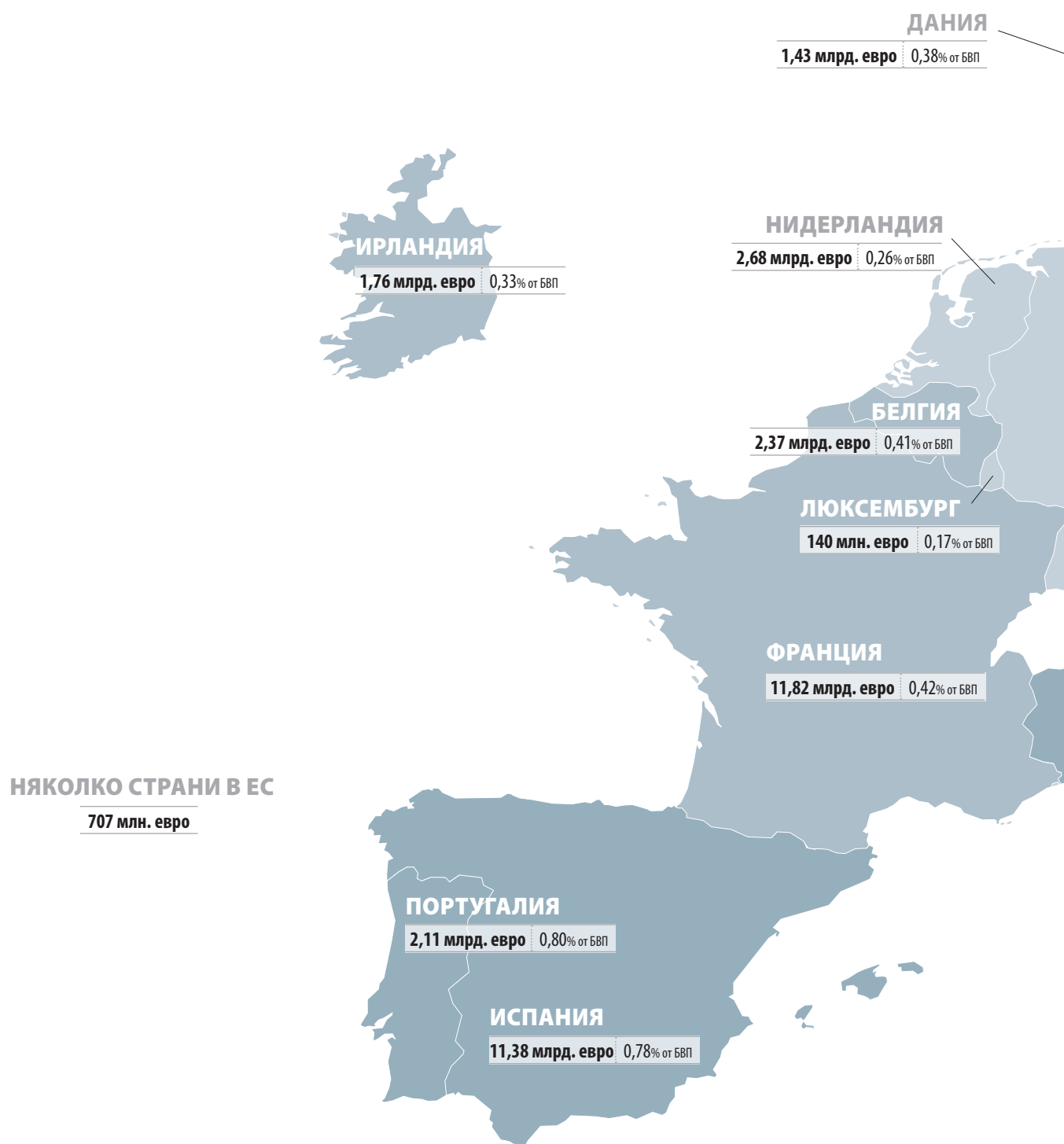
Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ), част от Групата на ЕИБ, специализира в рисково финансиране в подкрепа на микро-, малки и средни по размер предприятия и насърчава растежа и иновациите в цяла Европа. Той предоставя финансови средства и експертна помощ за обосновани и устойчиви инвестиции и за гаранционни операции. Акционери в ЕИФ са ЕИБ, Европейската комисия, публични и частни банки и финансови институции.

ЕИБ И НЕЙНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Цифрите представляват очаквани резултати по финансирани нови операции, подписани за първи път през 2023 г., въз основа на наличните до този етап данни. Всички данни не са одитирани и са предварителни.

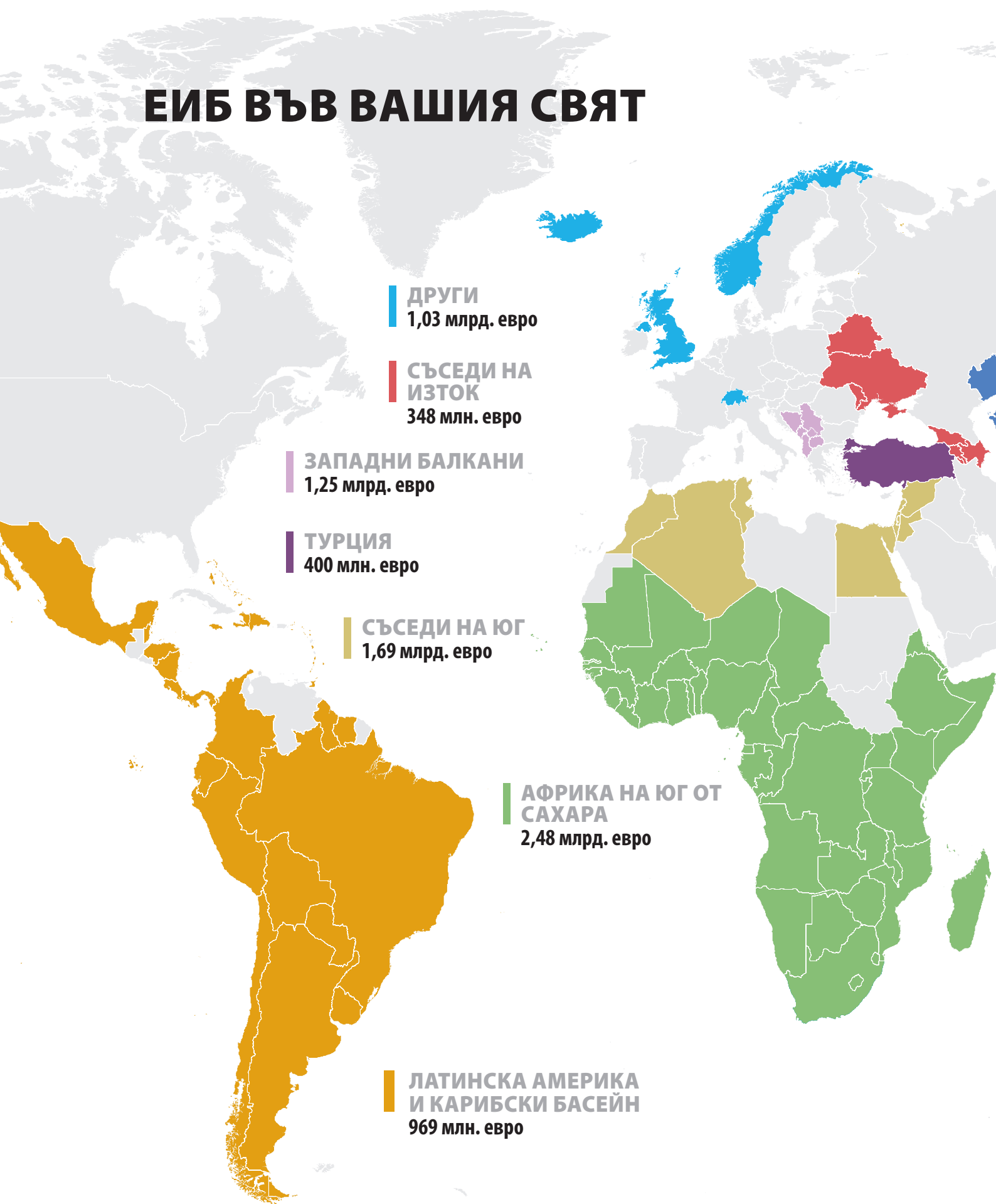
ЕИБ ВЪВ ВАШАТА СТРАНА

По-тъмният шрифт обозначава по-големи инвестиции като процент от БВП.

ЕИБ ВЪВ ВАШИЯ СВЯТ

**ОБЩО
ИЗВЪН ЕС
9,5 млрд. евро**

**АЗИЯ
1,36 млрд. евро**

Европейската инвестиционна банка не утвърждава, не възприема или не се произнася за правния статус на каквито и да било територии, граници, цветове означения, наименования или информация, отразени на тази карта.

След налагането на санкции на Сирия през ноември 2011 г., ЕИБ преустанови всякаква кредитна и консултантска дейност в тази страна. Независимо от това, ЕИБ е част от основната група донори, която наблюдава положението там под съвместното ръководство на ЕС и на ООН.

ПРОЕКТИ ЗА ПРЕОБРАЗУВАЩИ УСТРОЙСТВА

“ През 2023 г. геополитическото напрежение се отрази тежко на европейската екосистема за иновации, като засегна и нейното финансиране. ЕИБ продължи да предоставя съществена подкрепа на новосъздадени и подчертано иновативни компании в цяла Европа в стратегически сектори като биологични науки, космически изследвания, климат, изкуствен интелект и квантови изчислителни системи. ЕИБ се превърна в несъмнен лидер на този решаващ пазарен сегмент. Прякото ни участие позволи на много иновативни МСП да останат в Европа и да създадат работни места и опази научни изобретения, които често се зараждат в най-добрите европейски университети и изследователски центрове. Инвестиционните общности все по-често се обръщат към банката в качеството ѝ на потенциален водещ инвеститор. Именно към тази роля на катализатор се стремим в сектора, засегнат от остър недостиг на пазара. ”

Ю Жанг, ръководител на „Промишленост 4.0 и биологични науки“, ЕИБ

“ Нашето финансиране се отразява отчетливо на живота на гражданите в ЕС. Инвестициите в изследователска, иновационна и развойна дейност са от решаващо значение за всеки стопански сектор. Ролята на ЕИБ е от първостепенно значение за поощряване на иновативни и устойчиви проекти, които дават тласък на икономическия растеж и по този начин подобряват живота на хората и общностите, на които служат. Гордеем се с тези транзакции. ”

Жил Бадо, директор „Адриатика и Иберийски полуостров“, ЕИБ

“ През тази година консултантският отдел изигра решаваща роля в подпомагането на отделни компании и проекти при кандидатстване за финансиране и за изграждане на силна екосистема в ключови високотехнологични сектори. Ние сме свързващото звено между организаторите на проекти, инвеститорите и Европейската комисия. Секторите са най-разнообразни: от космически изследвания до киберсигурност, от водород до отбрана. ”

Хуан Маганя-Кампос, ръководител на звеното за консултантски услуги за корпоративно финансиране, ЕИБ

Новаторите изучават процесите, които другите приемат за даденост. Задават въпроси и намират по-добрия път. Път, който е толкова добър, че когато всички го видят, започват да се чудят защо са го пропуснали. Европейската инвестиционна банка търси подобни новатори и им предоставя инструментариума да творят и да преобразяват нашия живот. От нашите болници до нашите закуски, тези новатори правят нашия живот по-добър.

КОГАТО ДОКУМЕНТОБОРОТЪТ Е ВЪПРОС НА ЖИВОТ И СМЪРТ

Новосъздадена фирма за здравни грижи от Германия използва изкуствен интелект, за да съкрати времето за обработване на медицинска документация и да подобри грижите за пациентите

В началото на първото десетилетие на двадесет и първи век Виланд Зомер е млад и амбициозен радиолог, който току-що е започнал работа в една от най-големите европейски болници – LMU Klinikum в Мюнхен. Много бързо осъзнава, че вместо да се грижи за своите пациенти, през повечето време той се занимава с попълване на документи. „Можех по-добре да използвам времето си“, казва той. И тогава го осенява идеята да използва цифрови технологии, за да стандартизира отчетите и да сведе до минимум времето, отделяно за документооборота.

Тази идея може да има огромно отражение. Все пак, средно една трета от работното време на лекарите е заета с попълване на документи. Въпреки че средно в Европа съотношението на броя лекари спрямо населението е по-добро в сравнение с другаде по света, 40 % от практикуващите лекари са наближили пенсионна възраст. Над Европа е надвиснала опасността от недостиг на лекари, а лекарите трябва да използват всеки час смислено.

Радиолози като Зомер са особено търсени. Поради застаряването на населението расте необходимостта от образна диагностика, но 80 % от здравната система страда от недостиг в областта на радиологията. Радиолозите губят много време за отчитане поради остарели методи за документооборота. „Обикновено започваме с празна бланка“ - споделя Зомер - преглеждаме изображенията и диктуваме нашите заключения.“ Всеки лекар има свой стил и стандартизацията е минимална.

През 2014 г. Зомер основава своето ново дружество – Smart Radiology. Заедно с програмисти разработва бланки-образци, които могат да бъдат актуализирани редовно, така че клиницистите винаги да имат достъп до най-необходимата информация.

Цифрово здравеопазване

След едно десетилетие компанията излиза извън границите на радиологията и се преименува – Smart Reporting. В нея работят над 80 служители, включително голям брой клиницисти, а програмните продукти се ползват от повече от 1 500 души в над 90 страни. **Европейската инвестиционна банка подпомага разширяването на дейността на Smart Reporting с рисково финансиране от 15 млн. евро с подкрепата на програмата InvestEU**, която оказва помощ на иновативни европейски компании, за да привлекат инвестиции, и допринася за изпълнение на целите за устойчивост на Европейския съюз. „Все още има какво да се направи по отношение на ефективността на здравеопазването и за нас тези програмни продукти не само са решение за това, но са също така стъпка напред в цифровизацията на здравеопазването“, казва Гергей Крайчи, кредитният специалист от ЕИБ, работил по проекта.

Според компанията, нейните програмни продукти могат да спестят на лекарите до 90 % от времето за попълване на документи, както и да намалят с 30 % времето, необходимо на лекуващия лекар да разчете епикриза в нестандартен формат. На практика това е въпрос на живот и смърт. Проучванията сочат, че въвеждането на стандартни медицински доклади в патологията води до спад на смъртността при пациентите с 4,3 %. „Има и друга причина да финансираме компанията - допълва Кристина Никулеско, специалист по биологични науки в Европейската инвестиционна банка - тя има потенциал да подобри здравните грижи чрез основан на данните подход, който улеснява диагностиката и повишава точността.“

ОТ НАУЧНА ФАНТАСТИКА ДО НАУЧЕН ФАКТ

Нов мозъчен имплант от графен за лечение на неврологични разстройства

Идеята за имплантиране на чипове в човешкия мозък отдавна битува в научната фантастика. Бърза проверка в интернет на филмовата база данни показва, че има поне 55 филма и телевизионни програми, посветени на мозъчните импланти. Към днешна дата, имплантираните в мозъка чипове са на път да допълнят растящия списък с технологии, които са се превърнали от научна фантастика в научни факти и вероятно през това десетилетие ще доведат до революционни решения за растящите потребности в медицината. Новосъздадената испанска компания INBRAIN започва изпитвания с хора на имплантиран в мозъка чип от графен, революционен материал с висока проводимост, който е 200 пъти по-здрав от стоманата и с дебелина от едва един атом. „Голямото предимство на графена е, че ни позволява да създаваме биологично високо приспособими системи от чипове с минимално инвазивно приложение, които са невероятно чувствителни, с невронна резолюция и по-ниско потребление на енергия“, казва Каролина Агилар, изпълнителен директор на INBRAIN.

Графенът всъщност представлява единичен слой от въглеродни атоми, оформени като плетеница от шестоъгълници. Един милион пъти по-тънък от човешки косъм, материалът е двуизмерен и притежава изключителни механични свойства, електропроводимост и топлопроводимост. Оптически прозрачен, но достатъчно плътен и непроницаем за газове, както и с голяма здравина, материалът притежава огромен потенциал в различни сфери, включително в електрониката, съхранението на енергия и биомедицината.

Чиповете на INBRAIN съдържат повърхностни невронни процесори, подобни на кожа, направени от графен, и безжичен невронен презаредим процесор, който в съчетание с върхови програмни продукти за машинно обучение, позволява картографиране, декодиране и модулиране на невронните мозъчни сигнали. Системата може да улавя случайни електрически импулси в мозъка, които при болестта на Паркинсон предизвикват неконтролируемо треперене, вцепеняване и загуба на равновесие. Системата излъчва електрически импулси, модулира засечените импулси и по този начин контролира симптомите в реално време. В бъдеще, системата ще може да декодира мисловно-говорни импулси при пациенти с афазия след инсулт или други видове парализа. „Потенциалът е огромен“ - казва Валерия Янсанте, специалист по биологични науки в Европейската инвестиционна банка, която през 2023 г. **подписа заем за рисков капитал в размер от 20 млн. евро с INBRAIN** за покриване на евентуални бъдещи нужди от парични наличности в допълнение към успешно привлеченото от компанията рисково финансиране. „Потенциалното отражение от тази технология при лечението на неврологични разстройства като болестта на Паркинсон, а вероятно и на епилепсия и дори депресия, е толкова неизмеримо, че си струва да бъде финансирана сега.“

Европейската инвестиционна банка не е единствената, която разпознава потенциала на технологията на INBRAIN. Най-старата фармацевтична компания в Европа – Merck, подписа договор за сътрудничество с дружеството през 2021 г. в областта на биоелектронната терапия на блуждаещия нерв за лечение на хронични заболявания като например възпалителни процеси.

INBRAIN, със седалище в Барселона, е разказ за успеха на европейското финансиране с публични средства за изследователска дейност и за високотехнологичния сектор в Барселона. Компанията е производна на каталунския институт за нано изследвания и нано технологии в Барселона, чиято изследователска програма е финансирана от водещата програма на Европейския съюз за графен – десетгодишна програма с бюджет от 1 млрд. евро, създадена през 2013 г. за насърчаване и съгласуване на изследванията в областта на графена в Европейския съюз.

РАЗШИРЯВАЩИ СЕ КРЪГОВЕ

Произведените от изкопаеми горива пластмаси са сред основните причини за изменението на климата, а пластмасовите отпадъци са сериозен екологичен проблем. Infinity Recycling е поела хвърлената пластмасова ръкавица

Голяма част от професионалния живот на Йерун Келдер преминава в света на корпоративните финанси и инвестициите, като помага на малки и средни дружества и инвестира в ключови стопански сектори като здравеопазване и възобновяема енергия. С налагането на кръговата икономика той осъзнава, че голяма част от наученото може да бъде приложено към ресурсния преход и по-конкретно по отношение на пластмасите. „В Европа, много малък процент от пластмасите се рециклират,“ казва Келдер. „Към момента нямаме решение за рециклирането на изчерпали полезния си живот отпадъци и голяма част от тях за съжаление попадат в инсталации за изгаряне или в депа, а 7-9 % от CO₂ в света се дължат на пластмасите. Ограничаването на това би трябвало да бъде лесно.“

От години разполагаме с технологии за авангардно рециклиране, но подобни дейности са в малък мащаб, скъпи и неефективни. Предвид сътресенията при прехода от централизирана, линейна икономика към кръгова децентрализирана икономика, е малко вероятно действащите промишлени предприятия да прегърнат промяната,“ допълва Келдер. „Секторът се нуждае от независими рискови капитали и професионална подкрепа.“

По тази причина през 2019 г. Келдер се обръща към Европейския инвестиционен фонд, за да подложи на проверка замисъла на своята инвестиционна фирма - Infinity Recycling. През 2023 г. **ЕИФ инвестира 50 млн. евро във фонда Circular Plastics на Infinity Recycling**, една от най-големите инвестиции в нов фонд. Резултатът: фондът е на път да изпълни целта от 150 млн. евро.

Пластмасите оставят колосален климатичен отпечатък и са сериозна заплаха за екосистемите и местообитанията, като 80 % от замърсяването в моретата се дължи на тях. Независимо от пагубното отражение от пластмасовите отпадъци се очаква употребата им да се утрои до 2060 година. Фондът Circular Plastics, един от първите европейски фондове за рециклиране на пластмаси, заема водеща позиция в прилагането на авангардни технологии за рециклиране, които могат да разрешат проблема и да спомогнат за преобразуване на пластмасовите отпадъци в първоначалното им състояние с цел да бъдат използвани като суровини за затваряне на производствения цикъл.

„Очаква се прагматичното участие на Европейския инвестиционен фонд в този фонд да има притегателен ефект и това е в унисон с нашата цел за изграждане на специализирана европейска инвестиционна екосистема в ключови подценени области на политиката като климата и околната среда“, казва Жоао Рамос, инвестиционен мениджър в екипа за дялово участие и гаранции към Европейския инвестиционен фонд.

Европейският инвестиционен фонд последователно увеличава инвестициите във фондове за влияние в областта на климата и околната среда и очаква през 2023 г. да ангажира близо 1 млрд. евро за 25 фонда за рисков капитал и частно дялово участие, като по този начин ще удвои своите инвестиции спрямо 2022 г. Чрез кредитирането на фондове Европейският инвестиционен фонд се стреми да преодолее трайния недостиг на средства на ключови и недооценени пазари като подкрепя нови фондове в енергетиката, агрохранителната промишленост, кръговата и синята икономика. Острият недостиг на капитали за растеж в зряла фаза и за развитие на технологии в областта на климата и околната среда също привлича внимание, като Европейският инвестиционен фонд оказва подкрепа на няколко нови фондове, които работят в този първостепенен пазарен сегмент.

РИСКОВ КАПИТАЛ ЗА ПО-ЛЕСЕН ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ НА РАСТЕЖА

Инициативата за Европейски технологични шампиони ще финансира разширяването на дейността на европейски технологични компании и изграждането на европейски пазар за рисков капитал

Често многообещаващи европейски новосъздадени компании трудно набират капитали за разширяване на своята дейност и достигане на зрялост.

Една четвърт от сделките с рисков капитал в Европа включват поне един инвеститор от САЩ. Новосъздадените дружества са принудени или да изнесат дейността другаде, на развитите капиталови пазари в САЩ и Азия, или да бъдат изкупени от по-големи конкуренти с дълбоки джобове. В сравнение с Европа, броят на фондовете за рисков капитал, готови да инвестират 200-500 млн. евро, е тройно по-голям в САЩ. Броят на фондовете, с налични 500 млн. евро до 1 млрд. евро и повече е осем пъти по-голям в САЩ. Поради това, новосъздадените компании обичайно съумяват да привлекат пет пъти повече средства в САЩ, отколкото в Европа.

С цел да преодолее този инвестиционен недостиг, Групата на Европейската инвестиционна банка създаде инвестиционна платформа за поощряване на рисковия капитал в Европа – Инициативата за Европейски технологични шампиони.

Управлявана от Европейския инвестиционен фонд – поделението на банката на ЕС, което предоставя дялово участие и финансира по-малки дружества, Инициативата за Европейски технологични шампиони е осигурила първоначален обем кредити в размер от 3,75 млрд. евро от Германия, Франция, Италия, Испания, Белгия и Групата на Европейската инвестиционна банка.

Инициативата ще спомогне за появата и растежа на европейски фондове за рисков капитал на късен етап, за да могат да насочат крайно необходимия капитал за растеж към перспективни европейски новатори.

Очаква се Инициативата за европейски технологични шампиони да направи 10-15 инвестиции в големи фондове за рисков капитал на стойност от близо 1 млрд. евро. Целта на фонда е да привлече повече от 10 млрд. евро за инвестиции в иновативни дружества във фаза на растеж.

Наред с това, инициативата ще постави акцент върху изграждането на категория активи, привлекателни за институционални инвеститори, и осигуряването на постоянен приток от средства за развиващи се европейски компании.

Предвижда се фондът да расте в бъдеще с поемането на нови финансови ангажименти към него.

„Иновативните дружества се нуждаят от приток на дялов капитал именно тук в Европа,“ казва Маржут Фалкстед, изпълнителен директор на Европейския инвестиционен фонд.

ИНОВАЦИИ, ЗА КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ЧУВА

Италианската фирма за грижи за слуха Amplifon инвестира и се цифровизира, за да обслужва растящия брой хора със слухови проблеми, а ирландската Neuromod разработва лечение за шум в ушите (тинитус)

Марко Джиакети започва да губи слуха си още преди да навърши 40 години. „На сбирки с моето семейството или приятели все повече странях от тях, защото общуването ставаше все по-трудно,“ споделя Джиакети, който сега е на 67 години. „Трудно се справях в шумна среда, както и при посещение на кино или театър.“

Той се свързва с Amplifon, световна фирма за грижа за слуха със седалище в Италия, където аудиолог или специалист по слухови нарушения му поставя устройството. Джиакети не е единственият. Близко 1,5 млрд. души страдат от загуба на слуха в някаква степен, 430 млн. души – над 5 % от населението на земята, страдат от загуба на слуха до степен на инвалидност. Очаква се тази бройка да превиши 700 млн. до 2050 година. Нелекуваната загуба на слуха струва близо 1 трлн. щ.д. годишно в световен мащаб що се отнася до здравни и социални разходи, загуба на работоспособност и образователна подкрепа. Инвестициите в устройства за повишаване на качеството на живот на засегнатите от този проблем стават значими със застаряването на населението.

Инвестиции в здраве

През юли Европейската инвестиционна банка подписа заем на стойност 300 млн. евро за Amplifon, за да може компанията да продължи работа по иновациите, цифровизацията и подобряване на обслужването. „Това е инвестиция в сребърната икономика,“ казва Радек Осовски-Барбети, старши кредитен специалист в Европейската инвестиционна банка, подготвил сделката. От инвестицията ще се възползват клиентите на Amplifon в Европа и света, но голяма част от нея ще бъде предназначена за региони на сближаване, в съответствие с европейската политика за инвестиции в икономически по-слабо развити региони с оглед повишаване стандарта на живот.

Amplifon възнамерява да използва данните за създаване на „по-индивидуализирано аудиологично преживяване“, по думите на Енрико Фита, изпълнителен директор на Amplifon. „Чрез събраните данни ще опознаем своите клиенти по-добре и ще научим как те ползват своите слухови апарати. Благодарение на тази информация ще повишим качеството на услугите, например чрез индивидуализирано последващо лечение и дистанционна грижа.“

// **Трудно се справях в шумна среда //**

Борба с шума в ушите

Друго слухово разстройство, което засяга 10-15 % от възрастното население по света е тинитус, фантомен шум без външен източник. Обикновено се описва като звън в ушите, но за някои е пронизително метално звънтене, бучене или жужене. Ирландската компания Neuromod Devices е разработила устройство, което съчетава стимулирането на говор и звук за облекчаване на тинитус. Компанията нарича това двойствено стимулиране „биомодална невромодулация“.

През март, Европейската инвестиционна банка подписа кредит за рисков капитал с Neuromod, за да подпомогне по-нататъшната работа по устройството и неговата търговска реализация и в други европейски държави.

ТЕСТ ЗА РАК НА ГЪРДАТА

Полска фирма разработва иновативна диагностика за рак на гърдата, чрез която резултатите излизат за по-малко от час

Магдалена Станишевска и Марчин Станишевски са изобрели потенциално революционно устройство за откриване на рак на гърдата. Началото, обаче, въобще не е свързано с рака на гърдата. Започва с очите.....и с НАСА.

През 2012 г. Магдалена – с диплома по имунохимия и отдадена на клетъчната биология, работи в престижната лаборатория Pierse към медицинското училище на Харвардския университет в Бостън и изследва заболявания на очите. Марчин току-що е завършил университета в Акрон, Охайо с магистърска степен по инженерни науки. Той си сътрудничи с НАСА по проект за използване на нови композитни материали за двигатели на космически кораби и започва да се интересува от възможното приложение на оптичните технологии в космоса. По време на вечеря разговорите са на научни теми. Двойката обсъждат използването на фотониката за установяване на маркери за различни заболявания в човешкото тяло без вземане на клетки или тъкани. Вместо това, болестните маркери, като тези около туморни образувания в тялото, могат да бъдат измервани в реално време с помощта на фиброоптика. „Именно така стигнахме до идеята за ново диагностично средство за измерване на образувания в реална, жива тъкан,” спомня си Магдалена Станишевска.

Създадената от тях компания, SDS Optic, вече десетилетие разработва устройството за диагностика – inPROBE. След поставяне в тялото, за по-малко от час устройството открива присъствието на агресивен рак на гърдата, наречен HER2 позитивен. При традиционна биопсия жените чакат резултатите с дни или седмици. Ранната диагноза повишава успеваемостта на наскоро разработени методи за лечение на рак тип HER2 позитивен.

„Ракът привлече нашето внимание, защото имаше огромна нужда от това,” споделя Станишевска, главен научен ръководител в компанията. Броят на случаите расте в целия свят, дори и сред младите жени. „Беше много плашещо, а за мен несъмнено беше кауза.”

Фибросензор с размерите на нано частица се помещава в тънка игла за биопсия, която се вкарва в тялото, в близост до тумора или потенциално раковите клетки. Тънкият като косъм сензор засича наличието на биомаркер, с което манипулацията става по-безопасна, по-безболезнена и неинвазивна, отколкото при традиционната биопсия. Събраните от сондата данни се предават чрез оптичните влакна на диагностично устройство, което установява наличието на рак въз основа на някои маркери като протеин на HER2.

Ракът на гърдата е на първо място сред онкологичните заболявания при жените с близо 2 млн. установени случая и повече от 650 000 смъртни случая годишно, по думите на Ребека Верден-Пол, инвестиционен специалист в звеното за биологични науки и биотехнологии на Европейската инвестиционна банка. **Европейската инвестиционна банка предоставя на SDS Optic рисков дългов капитал на стойност 10 млн. евро, подкрепен с гаранции по линия на InvestEU.**

„Възможността за поставяне на изключително точна диагноза в реално време наистина води до коренна промяна,” казва Верден-Пол.

СЛЪНЧЕВА ЕНЕРГИЯ

Испанска компания разработва първия безпилотен летателен апарат с електрозахранване само от слънчева енергия и открива нови хоризонти за оперативно разузнаване и наблюдение

Робърт Милър е ветеран от космическата индустрия и е разработвал и работил с летателни апарати за геопространствено наблюдение, комуникация и изследване на околната среда. Дълги години изследва технологиите за геодезично проучване на гъсто залесени райони като джунгли, гори и морска акватория. Подобни наблюдения са ценни както за граждански, така и за военни цели. Различните видове повърхнината като гъстото залесяване могат да затруднят събирането, разчитането и анализа на информацията.

Милър осъзнава, че съчетаването на информацията от различни сензори е от решаващо значение за преодоляване на този проблем. Това обаче изисква бавно летящ самолет, способен да лети стабилно и на дълги разстояния, за да могат камерите и сензорите да съберат много по-подробна и полезна информация чрез сензори с по-висока разделителна способност. Тази технология, обаче, тепърва предстои да бъде изобретена.

Всичко се променя през 2016 г., когато Бертран Пикар и Андре Боршберг завършват първото околосветско пътешествие със соларен самолет. Самолетът е точно това, от което се нуждае Милър и той осъзнава потенциала му за извършване на революция в отбранителната авиоиндустрия. Skydweller е

компанията, основана от Милър и неговия съдружник Джон Паркър, която закупува през 2019 г. разработения от Пикар и Боршберг самолет, заедно с целия комплект права върху интелектуалната собственост. „Самолетът е лек, изключително здрав, заради задвижването със слънчева енергия, и бавен, защото лети като планер,“ казва Масимилиано Манфреда, един от първите девет души, присъединили се към Skydweller при основаването ѝ. „Единственото ограничение е пилотът. Първоначално решихме да премахнем пилота и да превърнем самолета в безпилотна система.“

“ Първоначално решихме
....да превърнем самолета в
безпилотна система “

Заедно със своя италиански технологичен партньор – Leonardo, Skydweller възнамерява да пусне дрона на пазара през 2024 г. **Европейската инвестиционна банка подпомага Skydweller с кредит от 30 млн. евро за рисков капитал, подписан през ноември 2023 г.** Финансирането е обезпечено с гаранции по програмата InvestEU. „Нито един друг дрон със слънчево захранване не е в състояние да пренася подобен полезен товар,“ казва Бьорн Вернер, икономист в Европейската инвестиционна банка, работил по сделката. Като съчетава захранване със слънчева енергия и батерии, дронът може да остане в полет дни наред, без да да се налага приземяване или презареждане, което открива нови възможности.

С огромна разпереност на крилата от 72 метра, самолетът е по-голям по размер от пътнически самолет от типа на Airbus A330. Самите крила са с покритие от фотоволтаични клетки с площ от близо 300 кв. метра, за да оползотворят възобновяемата слънчева енергия. Освен това, самолетът разполага с четири батерии, които могат да съхраняват 7 075 киловатчаса енергия, равна на батериите на два електромобила на Тесла.

Захранваните със слънчева енергия дроне могат да предизвикат революция в авиацията и да открият пътя за декарбонизация на полетите на далечни разстояния. Поради способността си да извършват дълги полети на далечни разстояния, самолетите намират приложение в отдалечени райони, където обичайните източници на енергия може да са ограничени.

Оказаната от Европейската инвестиционна банка помощ ще помогне на компанията да доусъвършенства технологията и да намери пазарна реализация за самолета. „Това ще помогне на компанията да се превърне във водещ доставчик на безпилотни летателни апарати,“ казва Фабрицио Моргера, старши инвестиционен специалист в Европейската инвестиционна банка.

ХУБАВО, ДОБРО И БЪРЗО

Първата в Италия изцяло цифровизирана облачна банка финансира малки дружества в Мецоджиорно – най-вече такива, които работят в областта на климата

Създадена през 2019 г. и ръководена от Корадо Пасера, бивш министър на икономическото развитие, облачната банка illimity бързо се разраства и се превръща в инкубатор на новаторски инициативи като b-ilty – първата онлайн програма в Италия за кредитиране на малки предприятия. „Стремежът ни бе да преодолеем ограниченията на традиционните корпоративни банки и да превъзмогнем ежедневните пречки, пред които се изправят дребните предприемачи днес,” споделя Пасера.

Отпуснатият от Европейската инвестиционна банка кредит на illimity през април, на стойност 100 млн. евро, ще позволи на b-ilty да инвестира тази сума в малки предприятия в Мецоджиорно, т.е. в Южна Италия и островите, и в компании, които помагат в борбата с изменението на климата. Това е втория път, в който тази иновативна компания се обръща към банката на ЕС за финансиране, след сделката от 2021 г. за противодействие на последиците от КОВИД-19 за малките предприятия.

Италианските банки за частно банкиране на дребно прегърнаха идеята за цифровизация преди известно време, докато корпоративните банки едва сега я въвеждат. Платформата за цифрово банкиране на b-ilty започва работа през февруари 2022 г. и включва цял спектър от услуги за малки предприятия в т.ч. облекчени процедури за кандидатстване за кредити, за счетоводство и отчетност. Компаниите получават изчерпателна информация за своите активи и лесен достъп до параметрите за финансово състояние за секунди.

„Малките предприятия могат да обърнат внимание на важните за своята дейност задачи вместо да губят време за банкови процедури и документиране,” казва Роберто Стаси, кредитен специалист в Европейската инвестиционна банка, работил по сделките с illimity.

Изгодните условия по кредита, отпуснат от Европейската инвестиционна банка на b-ilty, достигат до малките предприятия, като 30 % от средствата са предвидени за малки компании в региони на сближаване в ЕС, по-конкретно за Молис, Кампания, Пулия, Базиликата, Калабрия, Сицилия, Сардиния, Аbruцо, Умбрия и Марке.

„За нас това е чудесен начин да помогнем на европейска регионална банка да се развива и да допринесем за ръста на екологичното финансиране за по-малки проекти,” казва Татяна Бостелс, икономист от Европейската инвестиционна банка, която работи по сделката. „Бихме искали нашите взаимоотношения с b-ilty да се развиват дългосрочно, за да финансираме повече и по-мощни проекти в областта на климата в бъдеще.”

Цифрова банка с човешки отзвук

Изключително важно е да реализираме огромния потенциал на малките дружества. Всъщност illimity не само отпуска кредити – на практика тя е активен участник в стратегията за растеж. В центъра на вниманието на b-ilty са нуждите на един милион малки предприятия, традиционно пренебрегвани в Италия. b-ilty може да помогне на различни дружества в цяла Италия и да си спести режийните разноски, които има клоновата мрежа. Платформата може скоростно да анализира десетки показатели и да даде ясни кредитни отговори на дребните предприемачи. Само за няколко дни една компания може да разбере дали е кредитоспособна и защо.

„Обичаме да правим хубави, добри неща и то бързо,” споделя Пасера.

ОТМЯНА НА СМЪРТНАТА ПРИСЪДА ЗА ПИЛЕТАТА

Нидерландска компания предлага на люпилните бърз, евтин начин за преодоляване на затрудненията с установяване пола на мъжки пилета преди те да се излюпят

Вутер Бруинс търси реален проблем, който да реши. За да защити магистърската си степен по клетъчна биология към Лайденския университет, той трябва да измисли тема, която да даде началото на нова компания. Бруинс търси вдъхновение сред фермерите в родния Рандстад, един от регионите в Нидерландия. Един ден, земеделски стопанин развежда Бруинс из своя кокошарник, спира и посочва пилетата. „За всяка ярка, която виждаш тук, убиваме по едно петле, мъжко пиле,“ казва стопанина на Бруинс. „Мразя това, което правим.“

Фермерът има предвид близо 6,5 млрд. мъжки пилета, които биват умъртвявани всяка година по света, преди да станат на един ден. Производителите на яйца, които отглеждат и кокошки-носачки, нямат бърз и евтин начин, за да определят пола на зародиша преди да се излюпи. Когато пилетата се излюпят, работниците в селските стопанства проверяват техния пол, след което отделят тези от женски пол.

Мъжките пилета биват умъртвявани веднага или като ги хвърлят в мелачка или, ако са късметлии, в газова камера. „След като си записах всички проблеми, които споделиха с мен по време на събеседванията, реших да присъствам на умъртвяване на пилета,“ спомня си Бруинс. „Това е тема, която съчетава технологични и делови предизвикателства, но също и етични. Когато видите това със собствените си очи, стомахът ви се обръща и осъзнавате, че така не може да продължава.“

“ Това е един от онези очевидни проблеми, които се нуждаят от решение “

Бруинс се затваря в апартамента си в Лайден в търсене на решение. Създава In Ovo с Уил Стутерхайм, състудент по биомедицина, и двамата работят вече 12 години, за да предоставят на фермерите бърз и евтин начин за определяне пола на оплодени кокоши яйца. В резултат се появява машината Ella, която определя пола на зародиша след деветия инкубационен ден, като прониква през черупката и изтегля малка проба течност. Първата машина преминава успешни изпитвания през 2020 г. и осигурява излюпването на 300 000 пилета без да бъде умъртвено дори едно мъжко пиле. Днес In Ovo разширява дейността си и възнамерява до края на 2024 г. да пусне в експлоатация десет от тези машини в люпилните на производителите на яйца.

„Ако сте биолог, който разбира от генетика и сте свързан със селското стопанство, за Вас това е един от онези очевидни проблеми, които се нуждаят от решение,“ казва Диого Мачадо Мендес, старши икономист в отдела за биоикономика на Европейската инвестиционна банка. **Банката на ЕС подкрепи In Ovo с рисков дългов капитал на стойност 40 млн. евро, обезпечен с гаранции по InvestEU.**

Ниски разходи, бързи тестове

Ето как машината проверява пола на пилето. С помощта на игла, тя прониква в черупката през малка дупчица и изтегля малко количество течност от зародишната торбичка с отпадъчен материал. Дупчицата веднага се затваря с лепило. Машината определя пола за около секунда чрез спектрометричен тест на пробата за установяване на уникален биомаркер, открит от In Ovo. След това яйцата се сортират според пола. Женските яйца се връщат в инкубатора, докато не се излюпят на 21-я ден. Мъжките яйца се изпращат на отделна компания, която ги влага в храна за домашни любимци.

Една люпилня обикновено отглежда около 20 млн. пилета годишно,“ казва Бруин. Предизвикателството, пред което се изправя In Ovo е да да предложи на люпилните достатъчно евтини и точни тестове. Въпреки

**// Това е тема, която съчетава технологични и делови предизвикателства,
но също така и етични //**

че технологията за определяне на пола на зародиша съществува от десетилетие, тя е прекалено скъпа. „Интуитивно усетих, че това може да се превърне в нещо значимо,“ казва той. „Бях готов да посветя много време на разрешаването на този проблем.“

In Ovo полага усилия да доразвие технологията, за да може да тества яйцата на шестия ден, вместо на деветия. Освен определянето на пола на зародишите, In Ovo проследява здравословното състояние на пилетата през инкубационния период. Финансирането от Европейската инвестиционна банка ще даде възможност на компанията да подобри машината, да пусне в експлоатация допълнителни машини и да внедри други иновации в птицевъдството.

Люпилните постигат големи икономии на труд, защото в повечето случаи определянето на пола на пилетата се прави ръчно. Разходите за тестове на оплодени яйца са нищожни, което е от особено значение за предприятията, които произвеждат яйца за консумация в големи обеми при малък марж на печалбата. „Да гледаш как умъртвяват пилета е наистина нечовешко,“ казва Селин Ротие, кредитният специалист от Европейската инвестиционна банка, работила по проекта. „Въпросът е дали е възможно да бъде намерено приемливо за стопаните решение? Струва ми се, че са успели.“

ПРОЕКТИ ЗА ЕКОЛОГИЧНА ЕВРОПА

“ Продоволствена несигурност, изменение на климата, загуба на биологично разнообразие – това са проявления на слабостите на световния пазар. Те оправдават изостреното внимание към инвестициите в биоикономиката от страна на публичните финансови институции. През 2023 г. производствените разходи на хранителни стоки и биоматериали бяха подложени на натиск поради крайни метеорологични явления и геополитическата нестабилност. В центъра на нашето внимание бяха проекти в подкрепа на земеделските производители и малките предприятия по стойностната верига в селското стопанство, както и иновациите, насочени към интелигентни практики и технологии за климата, намаляване на екологичния отпечатък от стойностната верига в хранителния сектор, устойчиво и приобщаващо регионално развитие и устойчиви горива и материали, произведени от хранителни остатъци и от биомаса. Наред с тези дейности ние дадохме своя принос в борбата със загубата на биоразнообразието и природните богатства поради горските пожари, както и в други области, и продължихме да финансираме в големи размери горския фонд и природния капитал. ”

Фелипе Ортега Шлингман, ръководител на звеното по биоикономика, ЕИБ

“ ЕИБ има решаващо участие в усилията на градските власти, които изпълняват амбициозни стратегии за интегрирано градско развитие. Именно по този начин градовете придобиват устойчивост спрямо предизвикателствата – приток на хора поради войната в Украйна, природни бедствия, социално напрежение, екологични явления, изменение на климата и текущото отражение от финансовите и икономическите кризи. ”

Леонор Бериочоа, старши инженер, градско развитие, ЕИБ

“ Вече втора поредна година целите във връзка с климата и екологичната устойчивост, заложили и приведени в действия по нашата пътна карта за климата, се преизпълняват предсрочно. Постигнатите резултати получават потвърждение и тласък за развитие чрез целеви финансови продукти и перспективна политика като новаторския подход на ЕИБ по отношение на справедливия преход в развиващите се страни. Гордея се, че съм част от публична банка, която е двигател на промяната. ”

Стивън О’Дрискъл, ръководител на звеното за околна среда, климат и социална политика, ЕИБ

Всеки аспект от настоящия ни живот стои в сянката на изменението на климата и екологичните заплахи. Проекти и събития, които се възприемаха някога като характеристики на затворени сектори или промишлени отрасли, днес трябва да съобразяват обичайната си дейност с изискванията за енергийна ефективност или енергопроизводство. Нашите градове, предприятия и строителни площадки трябва да са устойчиви. Политиката на Европейската инвестиционна банка ни извежда на предна позиция пред другите що се отнася до подкрепата за чисти, природосъобразни технологии и до стимули за внедряване на тези технологии във всяка човешка дейност.

“ Водата е невидимия двигател за преход към зелена икономика. До 2050 г. над 40 % от населението по света ще живее по поречието на реките, в условията на тежък недостиг на вода. Несигурното водоснабдяване вероятно ще причини резки скокове на цените на храните и безредици. Има неотложна необходимост от частни инвестиции в този сектор. Финансираните от нас проекти целят преодоляване на пазарните слабости и облекчаване на недостига от инвестиции, за да могат ограничените ресурси да бъдат използвани за изграждане на издръжливи спрямо климата водни системи и за извличане на оптимална дългосрочна полза. ”

Карине Мийсън, ръководител на звеното за управление на водите, ЕИБ

ЗЕЛЕНО И ХУМАННО

Краков модернизира градската инфраструктура, за да осигури един по-зелен град на жителите и да подпомогне украинските семейства

От дълго време красотата на Краков е засенчена от замърсения с прахови частици въздух, което вреди на качеството на живота на неговите жители. За да промени това, Краков изпълнява благоустройствен план, който ще го превърне в неутрален спрямо климата и интелигентен главен град. „Искаме да ни възприемат като град на иновациите, като научно-изследователски и развоен център, който е водещ в устойчивото градоустройство и действията в областта на климата,“ казва Анджей Лазецки, директор на отдела за общинско управление и климата в Краков.

В същото време Краков е изправен пред натиск върху инфраструктурата поради руското нашествие в Украйна и притока в града на близо 270 000 бежанци. Новопристигналите допълнително натоварват обществената инфраструктура и услугите в образованието, здравеопазването и жилищното настаняване. Независимо от войната, която се води на по-малко от 300 км разстояние, Краков не се отказва от амбициозните си мерки за климата. Вместо това, преследва двойка цел – да направи града по-екологичен и да модернизира и да обнови градската инфраструктура, за да покрие нуждите на неговите жители и на пристигащите от Украйна. „Има какво да научим от подхода на Краков за справяне с изменението на климата и сегашната хуманитарна криза“, казва Леонор Бериочоа, старши инженер в Европейската инвестиционна банка, работила по кредит за 130 млн. евро (585 млн. полски злоти), подписан с общината през 2023 година. „Може да послужи за пример и много други градове да го последват.“

За да процъфтяват и да се развиват, градовете се нуждаят от градоустройство. Това може да спомогне за тяхното приспособяване и справяне с възникнала хуманитарна криза. „Всеки град може да осигури подслон на определен брой хора,“ казва Катерина Зисимопулу, старши специалист по градоустройство в Европейската инвестиционна банка. „Когато пристигнат хиляди, образователната, транспортната и друга инфраструктура не може да удовлетвори нуждите на растящото население, което предизвиква сблъсъци, недостиг на ресурси и бързо влошаване на качеството на обществените услуги и на инфраструктурата.“

Проектите за градско развитие, за изграждане на нова инфраструктура и за модернизация на съществуващата по приобщаващ и всеобхватен начин, са важни за удовлетворяване на потребностите на населението като образование, здравеопазване и заетост.

Изправени пред хуманитарна криза

Местните власти приспособяват плана за градско развитие към растящите потребности на жителите на Краков и започналите нов живот там украинци през последните години. „Съсредоточихме се върху приобщаването на новопристигналото украинско население и включването им във всички обществени услуги, които трябваше да доразвием, за да поемем новопристигналите,“ разказва Ержбета Цурек-Коис, директор на дирекция „Социални въпроси и здравеопазване“, в община Краков.

Изграждането на нова инфраструктура, модернизацията на съществуващите съоръжения изисква значителни инвестиции, внимателно планиране и време. Финансовото положение се утежнява от растящата необходимост от съществени услуги и инфраструктура за задоволяване на търсенето сред бежанците. За да подкрепи усилията на общината в Краков, **Европейската инвестиционна банка одобри рамков заем на стойност 334 млн. евро (1 500 млн. полски злоти) – сделката за първия транш в размер от 130 млн. евро бе подписана през август.** Финансирането е част от Програмата за солидарност с Украйна, инициатива за финансиране на градски и регионални инвестиции в държави

// Може да послужи за пример и много други градове да го последват //

членки на ЕС, в отговор на войната в Украйна. „Краковчани полагат огромни усилия за справяне с хуманитарната криза, както и на изграждането на по-екологичен град,“ разказва Марчин Футера, кредитен специалист от Европейската инвестиционна банка. „Благодарение на рамковия заем можем да финансираме разнородни по размер и вид проекти в целия град.“

Изграждане на по-екологичен Краков

Общината значително е обновила и повишила енергийната ефективност на сградния фонд. Наред с другите мерки, това включва изолация и подмяна на дограми и инсталиране на светодиодно осветление, термостатични клапани и въздухопречистватели. Засега 43 % от сградите, управлявани от общината, са преминали процес на пълно обновяване, а спрямо 34 % са приложени леки или средни мерки за енергийна ефективност и обновяване.

Отличителна черта на подхода на Краков е участието на гражданите във вземането на решения. Общината организира две дискусии с гражданите, по време на които жителите и експертите обсъждат развитието на устойчивия транспорт, ограничаването на енергопотреблението и използването на възобновяеми източници на енергия. Препоръките от обсъжданията са задължителни.

„Като привличаме за участие всички граждани, ние повишаваме екологичното съзнание и научаваме точно от какво се нуждаят,“ казва Лазецки, отговорния служител в общината. „Можем да направим града по-гостоприемен и уютен за живеене, но и по-устойчив при възникване на непредвидими събития.“

БОЛНИЦА С БЪДЕЩЕ

ОБНОВЕНА БОЛНИЦА В НИДЕРЛАНДИЯ НАМАЛЯВА ВЪГЛЕРОДНИТЕ ЕМИСИИ

Медицинският център Haaglanden е сред водещите клинични здравни заведения в Нидерландия. Много от сградите обаче се нуждаят от обновяване, за да осигурят добра грижа и положителен екологичен отпечатък. През юни, болницата в Хага, известна като НМС, подписа договор за заем с Европейската инвестиционна банка на стойност 110 млн. евро за преоборудване на два от своите основни обекти с най-новата медицинска апаратура и консумативи, както и за нова отоплителна и климатична инсталация. Целта е намаляване на въглеродните емисии с 64 %.

Освен спестената енергия, ремонтът естествено ще осигури по-здравословна среда за пациентите. Центърът обслужва над 170 000 пациенти годишно от цяла Нидерландия за лечение на травми, неврологични или онкологични заболявания. С преминаването към термопомпена система през зимата и хибридна климатизация през лятото, болницата ще намали потреблението на енергия. „Като инвестираме в термопомпи и хибридни климатични системи, за да намалим потреблението на енергия и да съкратим разходите - казва Мартин Везенекер, финансов директор на болницата - ние също така се грижим и за нашия екологичен отпечатък.“

ЗИДАРИЯ, КОЯТО ПОГЛЪЩА ВЪГЛЕРОД

Четири белгийски компании обединяват своите усилия и създават местен проект за кръгова икономика като използват страничните продукти от стоманодобива и изработват тухли, които намаляват емисиите от въглероден диоксид

Ако има продукт, който превръща проблема в решение, то това е именно това иновативно строително блокче, разработено от четири белгийски компании. Повечето бетонни блокчета се правят от цимент, което води до емисии от парникови газове. Иновативните белгийски блокчета съдържат въглероден диоксид, произведен на други промишлени процеси. Те поглъщат въглеродния диоксид и го превръщат в нещо полезно.

Производството на цимент е източник на 2,4 % от световните емисии на въглероден диоксид в промишлеността и енергетиката. Четирите компании, чиито съоръжения са района на Лиеж, заедно разработват продукт, който може да постигне значителен ефект в борбата срещу глобалното затопляне.

„Нашият проект е много новаторски,“ споделя Антоан Грегояр, ръководител на развойната дейност в една от компаниите – Prefer. „Той е кръгов и местен.“

„**Нашият проект е много иновативен. Той е кръгов и местен**“

Ето как ще работи. Когато една от компаниите, Lhoist, загрява камък за производство на вар, се освобождава въглероден диоксид. Вместо да се остави въглеродният диоксид да изтече, той се отвежда по тръбопровод на компанията Fluxys, чиято обичайна дейност е свързана с преноса на природен газ. Двукилометровият тръбопровод е свързан с Prefer, където се произвеждат продукти от бетон. Orbix, производител на

устойчиви материали за строителството и стоманодобива, поема излишната шлака от производството на вар в Lhoist и тя се влага в производството на стомана от друга компания. Шлакът се превозва до Prefer по вода. В крайна сметка, Prefer смесва шлаката и въглеродния диоксид и произвежда блокчетата. По-конкретно, въглеродния диоксид намира приложение като втвърдител на блокчетата и компаниите го наричат CO₂ncrEAT, защото на практика поглъща CO₂.

Разработването на иновативен промишлен проект изисква много средства. Според четирите компании разходите възлизат на 7,5 млн. евро. По тази причина те търсят подкрепа от Иновационния фонд на Европейската комисия, който финансира иновативни, ниско-въглеродни технологии. Получават подкрепа от експертите на Иновационния фонд към Европейската инвестиционна банка. „Трябваше да докажем, че проектът е икономически жизнеспособен, като отчитаме приноса на четирите компании от консорциума,“ казва Матю Банал, финансов консултант от Европейската инвестиционна банка, работил съвместно с компаниите.

Европейската комисия изпраща кандидатстващите проекти на екипа на Иновационния фонд, който се състои от експерти от консултантските служби и дирекция „Проекти“, за получаване на финансова и техническа помощ. Европейската изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда на ЕС включи проекта в списъка за безвъзмездна помощ в размер на 4 млн. евро по линия на покана за участие на малки проекти от Иновационния фонд. **Споразумението за безвъзмездна помощ е подписано през май 2023 г., а изпълнението по проекта започва през юни.** „Без помощта, разработването на производствения процес за тези блокчета би било твърде скъпо,“ казва Грегояр. „Свързаните с иновацията рискове и капиталовложенията в производствени мощности са твърде високи.“

ЗАЕДНО С ПРИРОДАТА, ВМЕСТО СРЕЩУ НЕЯ

Природосъобразни решения за смекчаване на последствията от наводнения в Гърция

Силни бури в Тесалия, Северна Гърция, предизвикаха тежки наводнения не един, а два пъти през септември 2023 година. „Извадихме късмет, че никой не загина при втората буря, защото първата напълно разруши нашата мрежа от сензори за ранно предупреждение,“ казва Хари Калиарас, съветник на кмета на Трикала, град в Северозападна Тесалия с население от около 80 000 души. Бурите разрушиха 150 домове и сериозно повредиха над 1 000 в центъра на града и околните селища. След втората буря, животът в града с трихилядолетна история замря дни наред, като властите наредиха на населението да не напуска домовете си и проверяваха безопасността на 12-те моста в града над река Литайос. Щетите за региона, известен като житницата на Гърция, вече се изчисляват в милиарди.

Наводненията не са необичайни в Тесалия. Мащабното строителство за укрепване на коритата на реките и изграждане на бетонни насипи и диги започва през 30-те години на миналия век, като големите промени в ландшафта продължават до 70-те години с рекултивация на терени. Днес обаче, очевидният провал на тези усилия за защита от все по-честите крайни метеорологични явления, причинени от изменението на климата, принуждават региона да мисли за коренно различен подход: премахване на бетона и оставяне на природата да си свърши работата.

„Спомням си, че преди 40 години край реката имаше водни басейни, които задържаха приливната вода,“ казва Калиарас. „След това решението бе да се опитаме да заприщим реката и да блокираме естествените отточни корита, използвани при наводнение, освен това има много строителство покрай реката. Ако тези естествени басейни все още съществуваха, със сигурност щетите за града нямаше да са толкова тежки.“

Този природосъобразен подход е сред препоръките на проучване, финансирано от Европейската инвестиционна банка и ръководено от Global Infrastructure Basel и WWF Гърция, което бе в основата на обсъжданията със заинтересованите страни през 2023 г. „Нужно е да работим заедно с природата, а не срещу нея,“ казва Аймилия Пистрика, старши хидроинженер в Европейската инвестиционна банка.

Проучване дава тласък на природосъобразни решения в Гърция

Според пилотното проучване, природосъобразните решения за управление на наводненията в региона, като разширяване на речните корита и свързването им с разливните зони, създаване на крайречни гори и премахване на заграждения за контрол или възпиране на речния приток, ще са по-ефективни, отколкото нова или обновена „сива“ инфраструктура за защита от наводнения като диги. Според доклада, само стойността на съхранения въглерод от природосъобразния подход се изчислява на 12,8 млн. евро, което превишава разходите по изпълнението (6,8 млн. евро), както и на хибридният подход (9,3 млн. евро).

Природосъобразните подходи за смекчаване на последиците от наводнения обаче са изправени пред някои предизвикателства. „Целият процес отнема време,“ казва Катрин МакСуини, служител в дирекцията за гражданско общество на Европейската инвестиционна банка. „От две години организираме осведомителни кампании и срещи с властите и заинтересованите лица. Научихме много от този проект и смятаме, че сме разработили решение, което може да бъде приложено и другаде в съкратени срокове и в по-голям мащаб.“

„Ако тези естествени водни басейни все още съществуваха...“

СВЕЖА ИДЕЯ

Моделът за преки продажби на CrowdFarming поощрява консумацията на пресни храни и устойчивото земеделие, което намалява емисиите и осигурява печалба на дребните биологични производители

Когато братята Габриел и Гонзало Уркуло наследяват портокаловите насаждения на своя дядо във Валенсия, Испания, семейството им ги съветва да продадат губещата ферма. Те, обаче, решават да опитат за последен път. Започват да продават на посредници като кооперативи или големи клиенти, както винаги е правил техния дядо. Но доходите не стигат за покриване на разходите. Решават да направят уебсайт, Naranjas del Carmen, и да продават директно на потребителите в Европа. Чрез уебсайта продават на приятели в Германия и Австрия, но от уста на уста, постепенно разширяват дейността. След като Deutsche Welle, общественото радио в Германия, пуска материал за овощната градина, поръчките заваляват. Търсенето е толкова голямо, че Naranjas del Carmen не успява да ги изпълни.

“ Изцяло сме ангажирани с концепцията „от фермата до трапезата“ ”

След като виждат успеха на начинанието, земеделските производители от същия район на Испания започват да търсят помощ за създаване на своя система за продажби онлайн. Гонзало и Габриел откриват съществен пропуск на пазара: огромно търсене на пряка връзка между потребителите и земеделските стопани. През 2017 г. братята Уркуло основават CrowdFarming, за да предоставят на земеделските стопани услуги за директни продажби на крайния потребител, разработени от Naranjas del Carmen през годините – програмни продукти, уеб

дизайн, логистика, обслужване на клиенти, маркетинг и агрономически услуги. „CrowdFarming се зароди като услуга на едно гише за земеделските стопани, които искат да създадат собствени канали за преки продажби,“ казва Роман Мартинес де Арагон, който отговаря за стратегията в CrowdFarming. „Предлагаме комплексно обслужване, така че фермерите да могат да съсредоточат усилията си върху отглеждането, производството и събирането на реколтата.“

CrowdFarming помага за цифровизацията на селскостопанския сектор в Европа, който се състои предимно от малки производители, които не винаги разполагат със средствата или знанията за директни продажби на потребителите по интернет. В сайта са представени 300 земеделски стопани от 15 държави, предимно в Европа. Клиентите могат да поръчват кашони с плодове и зеленчуци, или друга продукция като мед и сирене. Могат дори да осиновят дърво, парцел или животно, като се задължават да изкупуват продукцията. С цел да подпомогне работата на компанията по цифровите платформи и програмните продукти, **през септември 2023 г. Европейската инвестиционна банка подписа с CrowdFarming заем за рисков капитал на стойност 15 млн. евро, обезпечен от програмата InvestEU.**

„Земеделските стопани, които обикновено работят с цените на супермаркетите, сега имат възможност да определят собствените си цени и да преориентират целия отрасъл,“ казва Жером Марселино, главен кредитен специалист, отговорен за инвестицията в Европейската инвестиционна банка.

Вкусно и добро за планетата

CrowdFarming представя само земеделски стопани, които произвеждат биологични храни и стопани в процес на преминаване към биологично земеделие. Агрономите внимателно подбират производителите, които продават през платформата и гарантират използването на най-високи стандарти за устойчивост, качество и производство. Мария Мартинес Ихано убеждава своето семейство да преминат към биопроизводство в стопанството, тяхно притежание от четири поколения, което тя поема през 2017 г. През 2020 г. започва с продажбата на манго чрез CrowdFarming и постига огромен успех. „Успяхме да постигнем ръст, да внедрим иновации и да преминем към производство, което все повече се вписва в околната среда,“ казва Ихано.

Услуга на едно гише за земеделските стопани, които искат да създадат собствени канали за преки продажби //

За разлика от супермаркетите CrowdFarming не складира продукцията седмици наред или не пръска с противогъбични химикали, за да удължи срока на годност. Продаваните през уебсайта плодове и зеленчуци се подбират според поръчките на клиентите, като плодовете и зеленчуците остават по дърветата или насажденията, докато узреят за спедиция. В традиционното земеделие реколтата се прибира според нуждите на посредника, като супермаркет например, поради което продукцията може да престои с месеци в камерите за зреене или в промишлените хладилници.

Благодарение на CrowdFarming продукцията е с превъзходен вкус, а земеделските стопани, които преди са прибирали реколтата веднъж годишно, за да я изпратят на посредниците, сега не остават без работа. Когато работят с CrowdFarming производителите трябва да планират няколко реколти.

Земеделските стопани са готови да поемат допълнителната работа поради предимствата на директните продажби. Могат предварително да планират приходите с месеци напред, а печалбите са по-високи в сравнение с традиционните търговски мрежи. Така например, цитрусовите плодове могат да се търгуват на цени от два до четири пъти по-високи, отколкото в обичайната магазинна мрежа. За клиентите цените са сравними с цените в супермаркетите за биопродукти в Западна и Северна Европа.

„Изцяло сме ангажирани с концепцията „от фермата до трапезата“, казва Кристина Домек, която отговаря за устойчивостта и въздействието в CrowdFarming. „В момента, в който направите поръчка, CrowdFarming и фермерите се задействат, берат, пакетираат и изпращат най-пресните биопродукти направо до прага ви. Става дума за доставката на нещо наистина пряко и неподправено.“

Разбиване на хранителната верига

През 2022 г. CrowdFarming провежда проучване за остойностяване на въздействието от модела върху въглеродните емисии и хранителните отпадъци. В проучването се сравнява пътя на портокалите от стопанството директно до дома на крайния потребител с този на мрежата за разпространение при класическия супермаркет. Изводът е, че при директните продажби емисиите са с 20 % по-ниски спрямо модела на супермаркетите. Също така се установява, че бракуваните продукти по хранителната верига са едва 3 % спрямо 22 % при модела на супермаркетите.

CrowdFarming работи с екип от 200 души, предимно програмисти, които доусъвършенстват платформата. Наред с това те поддържат собствен логистичен програмен продукт, наречен CrowdSender, който позволява на компанията да обработва поръчките ефикасно, като ги групира по региони и гарантира пълна натовареност на камионите, което прави доставките рентабилни и екологосъобразни.

„Благодарение на финансирането от Европейската инвестиционна банка компанията ще продължи да въвежда иновации в своя бизнес модел, процеси, цифрови приложения и програмни продукти,“ казва Алехандро Рабосо Кампос, консултант в Европейската инвестиционна банка. Всичко това насърчава по-устойчивото и справедливо производство на храни.

„Рядко се срещат подобни проекти с пряк и осезаем ефект за хората по места,“ казва Рабосо Кампос. „Това е добре за земеделските стопани, за потребителите и за околната среда.“

ГИГАВАТИ НА ПОКРИВА

Логистичната компания СТР превръща покривите на своите съоръжения в Чешката република и другаде в огромни слънчеви електроцентрали, като съкращава разходите и емисиите за наемателите и увеличава собствената си печалба

Възобновяемата енергия може да превърне дори малък дом в електроцентрала, стига собственикът да инсталира няколко слънчеви панели на покрива и да продаде неизползваната електроенергия на местното дружество за комунални услуги. Това е привлекателна възможност за компания с покривна площ от 11 хиляди кв.м. СТР – най-големият в Европа собственик и мениджър на логистични имоти, търгуван на фондовата борса, монтира на покривите на своите сгради слънчеви панели, така че възобновяемата електроенергия ще се превърне в основна част от дейността на фирмата, успоредно с изграждането на нови сгради и експлоатацията на бизнес паркове. Следващата стъпка на СТР при навлизането в енергетиката предвижда монтирането на слънчеви панели на покривите на нейните сгради във всяка страна, в която извършва дейност. Това е огромна стъпка, защото въпреки листването на СТР на Euronext Amsterdam, основната част от нейната дейност е съсредоточена в Източна Европа в страни като Чешката република, Словакия, Унгария и Румъния. „За нас енергетиката е третото направление в дейността на компанията,“ казва Мартен Оте, който отговаря за отношенията с инвеститорите към представителството на СТР в Прага. „Слънчевата енергия е първа стъпка в тази посока, но целта е по-дългосрочна и включва осигуряване на зарядни станции за електрически автомобили за наемателите, енергиен мениджмънт и съхранения на енергия.“

// **Това допринася за стратегическата независимост на Европа //**

Компанията предвижда да разположи 400 MWp инсталирана мощност в своите сгради до края на 2026 г. MWp означава „мегавата върхов товар“, което е мярка за изходната мощност от източник с колебания като слънчевото греене. Предвид плановите да удвои портфейла и следователно ефективността на покривните конструкции през идните години, до края на десетилетието СТР би могла да произвежда 1 GWp в тези страни. Това представлява решителна крачка към декарбонизацията на страните, в които емисиите засега остават високи.

Слънчева енергия по покривите и стратегическа независимост за Европа

Имотите на СТР, които служат за логистични центрове и за някои клиенти от леката промишленост като производствени бази, също така предлагат възможност за установяване в Европа на компании, които иначе биха търсили възможности за това – например в Азия. По този начин важни промишлени сектори остават в Европа, а веригите за доставка се съкращават. „СТР връща компаниите обратно от Азия,“ заявява Ян Моравец, кредитен специалист от Европейската инвестиционна банка. „Това допринася за стратегическата независимост на Европа.“

На фона на нарушените промишлени доставки поради пандемията от КОВИД-19 и недостига на енергийни продукти след нахлуването на Русия в Украйна, тази стратегическа независимост е от решаващо значение за бъдещето на Европа. Този стратегическият принос е една от причините Европейската инвестиционна банка да подпише през септември 2023 г. договор за заем със СТР в размер на 200 млн. евро за финансиране на проекта за слънчева енергия в четири страни от Централна и Източна Европа, който е част от вложените от Европейската инвестиционна банка 45 млрд. евро в REPowerEU.

Соларните панели са от полза за климата. Те имат и финансова обосновка както за СТР, така и за нейните наематели. „Те получават конкурентно предимство спрямо другите логистични компании, които не включват енергийните доставки в договорите за наем,“ споделя Давид Гонзалес Гарсия, главен инженер по програмата за енергиен преход на Европейската инвестиционна банка.

НОВА ЕНЕРГИЯ ЗА ЕВРОПА

Три испански проекта за възобновяема енергия укрепват енергийната независимост на Европа с изграждането на слънчеви и вятърни мощности и електропреносни мрежи

Хайме Селая винаги е искал да работи на пазара за възобновяема енергия заради социалния ефект. След като завършва образованието си и придобива начален професионален опит той се присъединява към Iberdrola, най-голямата компания в енергетиката в Европа с оглед на пазарната капитализация и водеща в областта на възобновяемите източници. Като мениджър по развитие на бизнес дейността той оценява, подбира и изпълнява нови енергийни проекти, чрез които Iberdrola да изпълни своите цели за нулеви емисии до 2040 г.

„Секторът е много динамичен и жив, всеки ден се появяват нови технологии, механизми и техники,“ казва той. „Всеки ден аз научавам нещо ново и придобивам знания.“

През идните години Селая ще разработва амбициозния план на Iberdrola за изграждане на огромна мрежа от 19 слънчеви фотоволтаични електроцентрали и три наземни вятърни централи из цяла Испания, Португалия и Германия. „Имаме изобилие от слънце, вода и вятър, които са основните елементи за производството на възобновяема енергия,“ допълва той. „Инвестициите в тези ресурси и във възобновяеми източници са от решаващо значение за страните, за да могат да намалят емисиите от парникови газове.“

„ **Инвестициите в тези ресурси и във възобновяеми източници са от решаващо значение за страните, за да могат да намалят емисиите от парникови газове** „

С тяхната мощност от 2,2 гигавата, новите инсталации ще имат потенциала да произвеждат до 4 тераватчаса електроенергия. Това се равнява на средното годишно потребление на повече от 1 млн. домакинства. 70 % от мощностите ще са разположени в селски райони, засегнати от промишления преход към нетни нулеви емисии и в региони с доход на глава от населението по-нисък от средния в ЕС.

„Предлагаме обучение на хората в регионите, като им даваме знания и умения за справяне, строителство и работа в слънчеви и вятърни електроцентрали,“ заявява Селая. „Новите проекти ще помогнат за растежа и заетостта в тези райони и ще създадат предпоставки за разработване на повече проекти.“

Гаранции за стабилно снабдяване с енергия

Включването на възобновяемата енергия в нашите енергийни мрежи е трудно, защото това електропроизводство е непостоянно. За разлика от изкопаемите горива или ВЕЦ, които произвеждат електроенергия според търсенето, слънчевите панели и вятърните турбини зависят от атмосферните условия и местоположението. Това означава, че произведените обеми електроенергия са променливи и частично предвидими, поради което енергийните мрежи трудно ще осигурят стабилно и постоянно електроснабдяване. Това е така-нареченото предизвикателство при интеграцията на възобновяеми източници.

С цел да бъдат преодолени някои от тези трудности, някои от фотоволтаичните проекти на Iberdrola ще предвиждат хибридни системи с батерии – съчетаване на два източника като вятър и слънце, с енергийно съхранение за стабилно и надеждно електроснабдяване.

„При хибридните системи ние изграждаме фотоволтаичите в близост до вятърна централа,“ казва Селая. „Когато няма слънце, можем да генерираме електричество от вятъра. Когато няма вятър, можем да произвеждаме електроенергия от слънцето. По този начин използваме една и съща инфраструктура и си

спестяваме допълнителното строителство. Чрез батериите можем да съхраняваме излишната произведена от вятъра и слънцето енергия и да я пуснем на пазара, когато няма вятър и слънце или производството на електроенергия е спряло.

Европейската инвестиционна банка отпуска заем на Iberdrola на стойност 1 млрд. евро за финансиране на 22 електроцентрали с възобновяеми източници в Испания, Португалия и Германия по сделка, подписана през юни 2023 г.. Заемът е рамков и може да бъде използван за поредица от проекти.

„Този начин на финансиране предлага стабилност, гъвкавост и дългосрочно финансиране за дейности по възобновяема енергия с множество проекти,“ казва Луис Канете, старши кредитен специалист, работил по сделката в Европейската инвестиционна банка.

Сделката е част от финансовия пакет на банката на ЕС в подкрепа на REPowerEU, планът на Европейската комисия, разработен в отговор на нахлуването на Русия в Украйна, чиято цел е да ограничи зависимостта на ЕС от вноса на изкопаеми горива и да ускори зеления преход.

Иновативен начин за финансиране на енергийни проекти

Red Eléctrica de España е друга компания, която ще допринесе за енергийния преход на Испания. Нейното намерение е да разшири и да укрепят преносната си мрежа, която пренася електроенергия от електроцентрали до домакинствата, компаниите и промишлените предприятия. Тези инвестиции са част от плана на Испания и на Red Eléctrica за развитие на преносната мрежа в периода 2021-2026 г., чиято цел е:

- интеграция на бъдещи производствени мощности с възобновяеми източници, с което Испания да изпълни целта за 74 % електроенергия от възобновяеми източници до 2030 г.
- повишаване на надеждността на мрежи с мощност от 220 и 66 киловолта
- подсилване на междусистемните връзки с Португалия и Франция
- повишаване на рентабилността и надеждността на електроснабдяването в испанската енергийна система, в т.ч. на Балеарските и Канарските острови

Европейската инвестиционна банка ще подкрепи Red Eléctrica като закупи емитирани от компанията зелени първостепенни облигации и зелени хибридни облигации на стойност 500 млн. евро по линия на Рамката за зелено финансиране на Red Eléctrica . През януари 2023 г. банката придоби облигации от първата емисия зелени хибридни на стойност 41,5 млн. евро. Тази транзакция, по линия на програмата InvestEU бе първата публична транзакция, част от създадената от банката програма за изкупуване на зелени облигации.

„Зелените облигации и зелените хибридни облигации могат да запълнят недостига от средства за климата, като в същото време насърчават използването на капиталовите пазари,“ казва Ракел Куерво Салвадор, финансов специалист по облигациите в Европейската инвестиционна банка. „Много са предимствата от тях за проектите за възобновяема енергия, включително и за разширяване на набора от инвеститори, намаляване на риска при изпълнението, увеличаване на източниците на финансиране, както и нашето одобрение и положителен сигнал.“

„ Можем да спестяваме излишната произведена от вятъра и слънцето енергия и да я пуснем на пазара, когато няма вятър и слънце или производството на електроенергия е спряло „

// Зелените облигации и зелените хибридни облигации могат да запълнят недостига от средства за климата //

Очаква се проектът да допринесе за ограничаване на емисиите от парникови газове и за създаване на работни места в по-слабо развитите райони на Испания.

Нов наплив от възобновяема енергия за Испания

Слънчевите електроцентрали ще изиграят решаваща роля при енергийния преход. Те улавят изобилието от слънчева енергия, за да произведат електроенергия без емисии от парникови газове, което е ключът към преодоляване на нашата зависимост от изкопаеми горива.

С подкрепата на програмата InvestEU, Европейската инвестиционна банка предоставя рамков заем на стойност 1,7 млрд. евро на Solaria за изграждане на 120 фотоволтаични електроцентрали в Испания, Италия и Португалия по сделка, подписана през септември 2023 г..

Създадената през 2002 г. испанска компания възнамерява да пусне в експлоатация мощности от 5,6 гигавата, което се равнява на 9,3 тераватчаса годишно. Това е равно на енергопотреблението на близо 2,5 млн. домакинства. Тази чиста енергия ще намали емисиите от парникови газове с 3 млн. тона CO₂ годишно.

„Изграждането на възобновяеми енергийни мощности от 5,6 гигавата в Испания, Италия и Португалия ще се отрази на тези страни и на усилията на Европейския Съюз да овладеят изменението на климата и ще увеличи енергийната сигурност,“ казва Елена Куадрос, инженер по възобновяема енергия в Европейската инвестиционна банка. „Повече от една трета от слънчевите електроцентрали ще са в по-слабо развити региони и по този начин проектът ще подпомогне заетостта, където има най-голяма нужда от това.

ПРОЕКТИ

ЗА ДВИГАТЕЛИ НА РАВЕНСТВОТО

“ Образование и обучението са основополагащ фактор за укрепване на иновационния потенциал на Европейския съюз, неговата конкурентоспособност и социално сближаване. В условията на екологичния и цифровия преход подходящият набор от умения е по-важен от всякога. Именно поради това банката поощрява инвестициите в качествено образование и обучение, за да подготви нашите граждани и нашите училища за бъдещите предизвикателства. ”

Патриция Кастеларнау, ръководител на отдел „Образование и обществени изследвания“, ЕИБ

“ Консултантската служба на ЕИБ претворява сложните политически цели в пазарна реалност. През 2023 г. консултантската служба на ЕИБ подкрепи половината от операциите на ЕИБ по отпускане на заеми и някои ключови взаимосвързани инициативи на Европейския инвестиционен фонд, като например стремежа за постигане на равенство между половете в сферата на рисковия и частния капитал в Европа. Помогнахме на клиентите си да се справят с предизвикателствата на енергийния преход, с новите процеси в областта на социалните жилища, квантовите технологии и равенството между половете, както и с изграждането на европейския пазар на нови космически технологии. ”

Христо Стойков, директор, Консултантска служба, ЕИБ

“ Нашата основна дейност се състои от консултации на заключителния етап на проекти в областта на климата. Предоставяме консултации на компаниите за изработване на бизнес предложения, които са икономически жизнеспособни, технически осъществими и кредитоспособни, и в по-добра позиция за достъп до финансиране от ЕИБ, Европейската комисия и пазара или от всичките три източника на финансиране. Освен това правим тематични проучвания нагоре по веригата, които идентифицират слабости на пазара и недостига от финансиране. Наред с това организираме и инициативи за изграждане на капацитет, като например консултации по браншове и информационни събития за популяризиране на консултантските услуги и продукти на ЕИБ. ”

Жулиет Дау-Маду, ръководител на отдел "Производство, енергетика и транспорт", Консултантска служба, ЕИБ

Подготвяме се за свят, в който промените не търпят отлагане. Европейската инвестиционна банка работи, за да подготви всеки от нас да се справи и да преуспее в света, такъв какъвто ще бъде. Децата ни се нуждаят от по-добри училища, които трябва да дават своя принос за икономика с нулеви нетни емисии. Трябва да се погрижим за това всеки да може удобно да се придвижва от едно място на друго, без за това да се отделя голямо количество въглероден диоксид. И трябва да постигнем това, като изградим надеждни транспортни системи и сектори за, мобилност, така че хората, заети в тях, да просперират, независимо от бясното темпо на промените.

/// Финансирането на проекти допринесе за някои от най-значимите успешни проекти на ЕИБ, като магистрали и железопътни линии, с които бяха преодолени тесните участъци в трансевропейските мрежи и привлякоха частен капитал за ускоряване на важни инвестиции. Нашият мандат навлезе в сектори като възобновяемата енергия, където имахме значителен принос за създаване на европейските инсталации за вятърна енергия в морето. Напоследък ролята ни на климатична банка на ЕС ни ориентира към енергийните междусистемни връзки, производството на батерии за зелена мобилност и намаляването на емисиите в сектори като стоманодобива и производството на изкуствени торове, където това е трудно осъществимо. Някои от тези проекти наистина проправят пътя на Европа към устойчива конкурентоспособност. ///

Матиас Войток, ръководител на „Проектно финансиране“ (Изток), ЕИБ

СТИМУЛИРАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО - ПЕСТЕНЕ НА ЕНЕРГИЯ

Благодарение на саниране над 200 училища в Рим ще станат по-енергийно ефективни, но преди това градът имаше нужда от помощ при планирането на този мащабен проект

Рим е град с богата история. Неговите старинни сгради са истинско съкровище за любителите на изкуството и туристите, но не и за тези, които учат в тях. Много от училищата в Рим посещават училища, които се помещават в сгради, датиращи от XIX век. Някои от тези стари училища са занемарени, зле изолирани и недобре оборудвани, за да могат да се справят с угрозата от променящия се климат. Ето защо градът предприема най-голямата от десетилетия насам инвестиция за обновяване на учебни заведения, като над 200 училища ще станат по-енергийно ефективни и устойчиви.

Но санирането на най-стария сграден фонд е доста трудна задача. „Комплексното саниране е особено трудно“, казва Линда Д'Амико, архитект в службата за благоустройство и инфраструктура на град Рим, тъй като старинните сгради трябва да бъдат защитени и съхранени.

Общинските власти в Рим отговарят за огромен брой образователни сгради. В града има 1 144 детски ясли, детски градини, основни и средни училища. Тези училища са най-големите енергопотребители сред обществените сгради в Рим, тъй като на тях се падат 95 % от общото потребление на енергия в общината. Една ефективна програма за енергийна ефективност би могла да спести средства и да намали въглеродните емисии. „Училищните сгради са ненаситни консуматори на енергия“, споделя Д'Амико.

Точният съвет в точния момент

Санирането се подпомага с безвъзмездни средства от италианското правителство, средства от Европейския съюз в рамките на италианския национален план за метрополисите, наречен PON Metro, и кредитна линия на стойност 150 млн. евро, одобрена от Европейската инвестиционна банка през февруари 2023 г. Градът потърси консултантска помощ от банката на ЕС, за да разработи план и да използва тези ресурси максимално. „Нашият пълен набор от технически, финансови и методически консултантски услуги ще помогне на кметството на Рим да изпълни и наблюдава този проект своевременно“, заяви Александер Линке, старши консултант в ЕИБ, работил по проекта.

И подобно на много ученици, които получават нови дрехи в началото на учебната година, някои от училищата в Рим ще получат нови топлоизолационни покрития с висока енергийна ефективност. Всички избрани училища ще се добият с нови прозорци, врати, осветление и модернизирани системи за отопление. В по-новите сгради се предвижда и монтаж на фотоволтаични и термопомпени системи. „Това е най-голямата инвестиция в образователни сгради от десетилетия насам. Нашето партньорство с банката на ЕС помага на общинските власти в Рим да активизират действията си в областта на климата в името на зеления преход, който разкрива нови възможности пред градовете“, казва Роберто Гуалтиери, кмет на Рим.

С този проект Рим се стреми да ограничи разходите и емисиите по пътя си към нулево нетно потребление до 2030 г. „Инвестицията ще има не само сериозно отражение върху околната среда“, смята Андреа Дуранте, който работи по кредитната линия за Европейската инвестиционна банка – но също така и осезаемо социално въздействие, тъй като ще спомогне за подобряване на училищата - от покрайнините до самия център на града.“

Главният архитект на града Д'Амико изтъква значението на проекта за живота на децата. „Искаме да им изпратим ясно послание, че техните проблеми са важни за нас“, казва тя.

УЧИЛИЩА ЗА ПРЕДГРАДИЯТА

Мадрид изгражда училища в новите си предградия, като така намалява социалното неравенство в образованието и насърчава екологичния облик на града

Градът е като семейство – когато се разраства, се нуждае от повече място, за да приюти всички. И като всяко семейство, той също се нуждае от място, където да изпрати децата си на училище.

Столицата на Испания е един от най-бързо развиващите се градове в Европа. Населението на Мадрид расте повече от два пъти по-бързо от това в останалите части на Испания, което го прави най-гъсто населеният регион в страната. В покрайнините на града продължават да изникват съвсем нови квартали. А децата в тези нови квартали се нуждаят от училища, затова община Мадрид възнамерява да построи нови училища и да санира старите, за да осигури достъп до качествено обществено образование на около 58 000 ученици. „Образованието е стожер на нашето общество“, заявява Родриго Робledo Тобар, генерален директор с ресор финансова политика и бюджет на област Мадрид. „Това ще бъде инвестиция в следващите поколения, в нашето бъдеще“.

Образование, което отговаря на търсенето

В Испания държавното образование е безплатно, като делът на децата, посещаващи детски градини, начално и основно училище, е висок. Но след като учениците достигнат гимназиалния курс на средното училище, демографските фактори предопределят до голяма степен кой ще продължи образованието си. Вероятността учениците да отпаднат от учебния процес е по-голяма, ако те произхождат от семейства с по-нисък социално-икономически статус, които живеят в по-бедни квартали и пътуват по-дълго до училище.

Инвестиции в образователната инфраструктура ще спомогнат да се отговори на сегашната потребност от повече училища, както и на бъдещите потребности на региона на Мадрид от квалифицирани кадри, които са гръбнакът на всяка икономика. „Тези хора имат нужда от училища, разположени близо до местата, където живеят“, заявява Робledo Тобар. „На тях не трябва да им се налага да пътуват половин или един час, за да вземат децата си от училище, което се намира в градския център“.

Предградията се разрастват заради увеличаващото се население. Но някои се местят там, защото апартаментите са на по-достъпни цени. „Районите, в които ще бъде разположена по-голямата част от новата инфраструктура, са в предградията, които се разрастват най-бързо“, смята Силвия Гуаяар Артал, икономист в отдела за образование и публични изследвания на Европейската инвестиционна банка. „Това са най-новите райони, които не са толкова богати“.

Европейската инвестиционна банка подкрепя проекта на Мадрид със заем от 250 млн. евро, подписан през март 2023 г. „Благодарение на този заем ние ще можем да предложим образователни услуги на семейства, които живеят в предградията“, отбелязва Робledo Тобар. „Вече няма да им се налага да се местят в центъра на града, което е скъпо начинание, а това допълнително ще намали неравенството между хората“.

“ Тези хора имат
нужда от училища,
разположени близо
до местата, където
живеят ”

НОВИ ВЛАКОВЕ, НОВИ ЛИНИИ, НОВИ ТЕХНОЛОГИИ

От Мюнхен до Монополи – иновативни решения за финансиране на влакове съкращават както вредните емисии, така и времето за придвижване, а освен това осигуряват високотехнологична поддръжка в Германия и Италия

Подобно на две трети от всички пътуващи с регионалните влакови линии в Бавария, Кристине често използва мюнхенския S-Bahn – регионалната железопътна мрежа на третия по големина град в Германия. Но пътуването от нейния дом в Пасинг, разположен на 10 км от Мариенплац в градския център, може да се окаже непредсказуемо. „Влакът е много е претъпкан и има много закъснения“, споделя тя. „Обикновено, пътуването продължава от 20 до 25 минути, но понякога може да ми отнеме и час“.

Но Кристине не е единствена. През 2022 г. почти всеки трети пътник, ползващ железопътен транспорт в Германия, е пристигнал до своето местоназначение със закъснение от 15 или повече минути. Градската железница в Мюнхен страда от закъснения, тъй като всеки влак, който влиза или излиза от центъра на Мюнхен, трябва да премине през една единствена магистрална линия – Stammstrecke, една от най-натоварените отсечки в цяла Европа. Поради това мрежата е изложена на риск от затруднения и закъснения. В момента се работи по втора магистрална ж.п. линия. Въпреки че завършването ѝ ще отнеме години, наскоро поръчаните влакове от ново поколение обещаваат някои бързи облекчения.

Получени по линия на иновативно лизингово споразумение на стойност 2 млрд. евро, финансирано от Европейската инвестиционна банка и UniCredit с гаранция от провинция Бавария, новите 200-метрови влакове, които са със същата дължина като немските влакове InterCity с голям капацитет, ще бъдат най-дългите регионални влакове в страната. Високо енергийно ефективни, 90-те нови електрически подвижни състава, произведени от Siemens Mobility, ще разполагат с особено широки врати за по-лесен и бърз достъп и с LED информационна лента по цялата дължина на влака. „Надяваме се, че тези по-удобни и надеждни влакове ще ни помогнат да убедим хората, живеещи в покрайнините на Мюнхен, да оставят автомобилите си пред дома и да използват влака“, заявява Александър Герум, ръководител на проекта S-Bahn Munich в Bayerische Eisenbahngesellschaft, която планира, финансира и управлява регионалния пътнически железопътен транспорт в Бавария.

Уникално финансиране за влакове в Италия

Други държави в Европа също залагат на железопътния транспорт като важен елемент от своите стратегии за декарбонизация. През март 2023 г. **Европейската инвестиционна банка подписа иновативно споразумение за финансиране на обща стойност в размер на 3,4 млрд. евро** за модернизацията на железопътната отсечка Палермо-Катания в Сицилия, което ще съкрати сегашното време за пътуване между двата града с една трета. Финансовият пакет включва уникална 50-процентна насрещна гаранция от 1,3 млрд. евро, подкрепена от InvestEU. Това гарантира така наречените гаранции за авансови плащания и изпълнение, които изпълнителите трябва да осигурят от банките, за да уверят строителите, че ще бъдат защитени в случай на неизпълнение на задълженията.

„За първи път предоставяме подобни насрещни гаранции и желанието ни е да пренесем тази инициатива по различни проекти и в други държави“, споделя Джовани Инглиса, старши кредитен специалист в Европейската инвестиционна банка, който отговаря за финансовите институции.

Надяваме се, че тези по-удобни и надеждни влакове ще убедят хората... да оставят автомобилите си пред дома и да използват влака //

По това уникално споразумение за финансиране, разработено съвместно с Ferrovie dello Stato Italiane, националният държавен железопътен холдинг на Италия, насрещната гаранция ще осигури гаранции от други финансови институции, в резултат на което ще бъдат предоставени общо 2,6 млрд. евро за изпълнение на договорите за строителство и последващо започване на работа. Наред с това Европейската инвестиционна банка ще отпусне 800 млн. евро директно на Министерството на икономиката и финансите на Италия.

Цифрова трансформация в железопътната техника на Италия

Финансирането на нови влакове и модернизацията на железопътните мрежи са само част от подкрепата на Европейската инвестиционна банка за железопътния сектор и стратегията на Европейския съюз за устойчива и интелигентна мобилност, която цели удвояване на железопътния товарен транспорт и утвърдяване на високоскоростните железопътни превози до 2050 г. През септември 2023 г. **Европейската инвестиционна банка подписа заем на стойност 20 млн. евро (още 10 млн. евро са одобрени и ще бъдат подписани през следващите месеци) за финансиране на научноизследователска и развойна дейност в MerMes**, италианска компания, специализирана в съвременни технологии за железопътен транспорт (сигнализация, измервателна техника за влакове и системи, електропроводи и телекомуникации), градска електрическа мобилност и промишлени приложения. „Цифровата трансформация на железопътния сектор е важен фактор за подобряване на ефективността и безопасността“, посочва Матео Фусари, старши инженер в Европейската инвестиционна банка. „Но не всичко се свежда само до събиране на данни чрез дистанционни сензори. По-важно е данните да се обработват бързо и да се предлагат практически приложими решения“.

Една от най-обещаващите технологии, които разработват в MerMes, е железопътен вагон, който открива и докладва за местоположението на неизправности по железопътната линия, докато се движи с висока скорост. В него се използва комбинация от визуални и магнитно-резонансни изображения, а данните се записват и обработват във вагона, преди да бъдат предадени на диспечерите, които наблюдават мрежата дистанционно.

Заемът от Европейската инвестиционна банка ще подпомогне научноизследователската и развойната дейност на MerMes в Монополи - относително по-слабо развит регион на Пулия, който получава финансиране от ЕС за сближаване. Заемът ще подкрепи квалифицираната заетост в областта на научноизследователската и развойната дейност, включително 280 работни места на пълен работен ден за всяка година от четиригодишния проект, както и 400 нови постоянни работни места.

ПРЕЗАРЕЖДАНЕ

Гигафабрика за литиево-йонни батерии във Франция ще създаде работни места и ще даде тласък на европейския отрасъл за производство на акумулаторни батерии, за да се стимулира по-чиста мобилност

Анастасия Валх-Гюнеберт винаги е предпочитала да се занимава с решаване на проблеми. Тя също така е във възторг от непрекъснатите иновации в областта на енергийния преход. Именно по тази причина тя работи като инженер по процесите в Automotive Energy Supply Corporation (AESC) със седалище в Япония. В голямата международна компания за производство на батерии тя усъвършенства производството на акумулаторни батерии за електрически автомобили, за да гарантира, че те са безопасни, висококачествени, ефективни и екологично устойчиви. „Тази работа ми позволява да оказвам положително въздействие върху околната среда- обяснява тя -и върху света около мен“.

И тъй като до 2025 г. AESC възнамерява да пусне в експлоатация гигафабрика за акумулаторни батерии в Дуай, в региона О-дьо-Франс, нейната роля ще стане още по-значима. Във фабриката ще се произвеждат авангардни литиево-йонни акумулаторни батерии за ЕCHO 5 на Renault (новата електрическа версия на R5, емблематичния градски модел на Renault от 70-те и 80-те години на миналия век), както и за универсалния кросоувър 4Ever. В началния си етап на производство фабриката ще има комбиниран капацитет, достигащ до 9 гигаватчаса, с възможност за оборудване на 200 000 електрически автомобила всяка година. До 2030 г. се очаква предприятието да произвежда акумулаторни батерии за електрически автомобили с годишен капацитет между 24 и 30 гигаватчаса.

Европейската инвестиционна банка финансира инвестицията на AESC с 337,2 млн. евро под формата на преки заеми за проекта и до 112,8 млн. евро под формата на непреки заеми за участващите търговски банки, подписани през септември 2023. „AESC въвежда своето високотехнологично ноу-хау във Франция, за да даде своя принос за устойчивото развитие на производството на акумулаторни батерии в Европа“, обяснява Оливие Куени, старши кредитен специалист в Европейската инвестиционна банка, който е работил по проекта. „Проектът ще подкрепи и възстановяването на промишлеността в региона О-дьо-Франс, познат като новата „Долина на батериите“, и ще подпомогне стратегическия преход на Renault“. Инвестицията в AESC е направена в рамките на InvestEU – програма на Европейската комисия, която има за цел да привлече допълнителни инвестиции на стойност над 372 млрд. евро в Европа за периода от 2021 до 2027 г.

Какво е гигафабрика?

Гигафабриките са огромни производствени центрове, в които компаниите обикновено произвеждат акумулаторни батерии за електрически автомобили, решения за съхранение на енергия от възобновяеми източници и свързани с тях технологии. Те се специализират в производството на един популярен продукт в голям обем, за разлика от обикновените фабрики, които са по-малки и могат да задоволяват различни производствени потребности. В Дуай гигафабриката на AESC ще се насочи към масовото производство на литиево-йонни акумулаторни батерии за електрически автомобили.

Батериите са незаменим елемент в съвременния свят. Те предлагат преносимо електрозахранване. Те съхраняват и осигуряват възобновяема енергия, зареждат електронните ни устройства и стимулират нашия преход към неутралност по отношение на климата. Търсенето на батерии в световен мащаб расте бързо и до 2030 г. ще се увеличи 14 пъти.

Европа ще се нуждае от собствени производители на батерии, в случай че голяма международна криза разстрои световните вериги за доставки, както това се случи с КОВИД-19. „Европа ще трябва да увеличи капацитета си за производство на батерии, за да постигне намаляване на емисиите за зеления преход“, твърди Кристиан Шепенс, водещ инженер в отдела за устойчиви цифрови индустрии на Европейската инвестиционна банка.

“ **Европа ще трябва да увеличи капацитета си за производство на батерии, за да постигне намаляване на емисиите за зеления преход** ”

НАПРЕД С РОБОТИТЕ

Холандска компания вярва, че роботизираното зареждане може да направи електрическата мобилност много по-привлекателна. Ето как Rocsys пригажда медицинските технологии, за да ускори зеления преход

Дълго време Крийн Буман не може да разбере защо компаниите отделят толкова много време за създаването на електрически автомобили, а никой не прави нищо, за да се подобри процеса на зареждане. И тъй като има влечение към електрическата мобилност, той решава да направи нещо по въпроса. „Мисля, че електрическата мобилност започва да става все по-популярна“, споделя Буман. „Сега се очаква всички да преминем към възобновяема енергия“.

През 2019 г. в Рийсвейк, Нидерландия, Буман и двама експерти по роботика създават Rocsys, за да предложат липсващата изобретателност в системите за зареждане. Компанията разработва оборудване с роботизирана ръка, което свързва зарядните кабели с автомобилите, като използва сензори за допир, за да наподобява човешки движения. Създаденият от нея продукт от първо поколение - ROC-1, вече се използва в пристанища, логистични операции и професионални автопаркове.

Тази технология може да се окаже стимул за преминаване от автомобили на изкопаеми горива към електрически автомобили, тъй като трудностите при зареждането често се посочват като причина, поради която все още не се наблюдава масово преминаване към електромобили. Rocsys се надява, че нейните роботизирани системи за зареждане ще направят зареждането по-удобно и ще насърчат повече хора да използват електрическата мобилност. Това би могло да се отрази съществено на изменението на климата, защото въглеродните емисии в транспортния сектор продължават да растат по света, точно когато трябва да бъдат намалени.

За да може да финансира по-нататъшното усъвършенстване на своята технология, **през юли 2023 г. Rocsys подписа договор за заем от 18 млн. евро с Европейската инвестиционна банка**. Заемът е част от програмата InvestEU на Европейската комисия, която има за цел да насърчава инвестициите в иновации, социално приобщаване и създаване на работни места.

Електрическата мобилност става все по-популярна с роботизираното зареждане

Rocsys се изправя пред едно първоначално предизвикателство – роботиката изисква много високи разходи. ROC-1 е икономически изгодна алтернатива на скъпите роботи. Той черпи вдъхновение от медицинските роботи-протези, по-конкретно от екзоскелетите – електрически захранвани устройства, прикрепени към човешкото тяло, които имат задвижващи механизми, подпомагащи движението на тялото. Тактилните сензори на продукта помагат на механичната ръка да се придвижва около системите за зареждане и не позволяват нараняване при физически контакт. Това е по-безопасна алтернатива на традиционната роботика, която може да бъде тромава и потенциално опасна. С помощта на заема от Европейската инвестиционна банка компанията възнамерява да разработи следващо поколение на ROC с по-малки размери и с по-ниски експлоатационни разходи.

Според Буман: „Едно от големите предимства е, че можете да преобразувате съществуващо зарядно устройство в автоматизирано зарядно устройство. Всички тези инвестиции от милиарди евро, направени сега, не са в морално остаряла техника. Тя може да се модернизира през следващите 10-15 години, за да се използва за електрическите и автоматизираните автомобили“.

Rocsys води преговори с европейски производители на автомобили, за да им помогне да направят системите за зареждане широко достъпни за масовия потребител. „Мисля, че за Европа би било наистина голям риск да пропусне подобен технологичен напредък“, разсъждава Буман. „Наистина рискуваме да изостанем твърде много. Имам надежда за бъдещето, но се надявам да не сме закъснели прекалено много“.

„**Всички тези инвестиции от милиарди евро, направени сега, не са в морално остаряла техника**“

ВСИЧКИ НА ПАЛУБАТА

Пристанища в България и Португалия модернизират своята инфраструктура, за да намалят задръстванията и въглеродните емисии

Пристанищата на България стават все по-важни междинни пунктове по пътя за доставките на храни от Украйна към останалата част на света. Но задръстванията около пристанищата са причина за допълнителни емисии на CO₂ и допълнителни разходи за спедиторите, транспортните оператори, предприятията, а в крайна сметка – за самите потребители. Именно поради тази причина една от водещите компании за търговия и преработка на зърно в страната - „Билдком Груп“, изгражда нов голям пристанищен терминал във Варна на брега на Черно море. „Морската инфраструктура в България е морално остаряла и с нисък капацитет за пристанищна обработка, особено във Варна“, споделя Цветелина Ганчева, директор на направление „Връзки с финансови институции“ на „Олива“ АД, най-големия производител на слънчогледово олио в България и основно дъщерно дружество на „Билдком“. „Максималната дълбочина на газене на пристанищата във Варна ограничава движението на плователни съдове с голям обем, а капацитетът на регионалните пристанища за обработка на товари с общо предназначение е сериозно ограничен.“

„Билдком Груп“ ще реши този проблем със заем от Европейската инвестиционна банка в размер на 50 млн. евро за своето дъщерно дружество „Логистичен център Варна“. Новият терминал ще позволи да се прехвърлят някои пристанищни товаро-разтоварни дейности от сегашното му местоположение близо до центъра на града на по-отдалечено място на Белославското езеро край Варна. Заемът е подкрепен от програмата InvestEU.

Разширяване на пристанище Варна с нов терминал и нова дълбочина

Липсата на инфраструктура в българските пристанища се превърна в спешен проблем след нахлуването на Русия в Украйна през 2022 г. Пристанище Констанца в Румъния е претоварено от увеличения внос на украинско зърно, но товарите не могат да се пренасочват към Варна, тъй като пристанището не разполага с необходимите съоръжения, за да се справи с допълнителни кораби и товари. Новият проект ще модернизира пристанище Варна, ще подкрепи продоволствената сигурност, ще насърчи по-екологичния морски транспорт и ще подпомогне икономическия растеж на региона чрез подобряване на достъпа на местните селскостопански производители до експортните пазари. Проектът ще „укрепи вертикалната интеграция и достъпа на Групата Билдком до експортния пазар“, коментира Венера Ганджова, кредитен специалист, отговарящ за кредитните операции на ЕИБ.

Новият терминал ще осигури достъп на повече и по-големи кораби чрез увеличаване на дълбочината на кейовете до 13,5 метра. Той ще разполага и с модерна система за съхранение и транспортиране на зърно, както и с нови съоръжения за обработка, нов железопътен и пътен достъп, комунални мрежи и технически и административни сгради. Разширяването на пристанището в крайна сметка ще доведе до намаляване на пътните превози, тъй като товарите ще бъдат пренасочвани към морския транспорт с по-ниски въглеродни емисии. „Този проект ще оптимизира транспортните маршрути по суша и по море, с което ще се подобри отражението на CO₂“, смята Ганчева от „Олива“. „Приложеният интегриран подход

“ Той... смекчава последиците от изменението на климата, като в същото време се грижи за управлението на крайбрежието и предотвратяването на наводнения ”

смекчава последиците от изменението на климата, като в същото време се грижи за управлението на крайбрежието и предотвратяването на наводнения“.

Същевременно товарите, преминаващи през центъра на Варна, ще намалее значително, а това е от полза за жителите на града. „По традиция пристанището на Варна е разположено в близост до морето“, заявява Жозе Рино, строителен инженер, работил по проекта в Европейската инвестиционна банка. „Но непосредствената му близост до центъра на града оказваше неблагоприятно въздействие върху населението заради шума и замърсяването на въздуха. „Една от основните стъпки по този проект бе да се осигури преместването на новата пристанищна инфраструктура към вътрешността на Варненското езеро, далеч от населеното място“.

Подобряване на достъпността на Леишоиш по море

Тъй като около 74 % от стоките се внасят или изнасят от Европа по море, от решаващо значение е да се инвестира в модерна морска инфраструктура както за агробизнеса, така и за промишлените товари. Проектът в пристанище Леишоиш, най-важното морско пристанище в Северна Португалия и второто по големина в страната по отношение на товарите и контейнерите, предвижда възможност за акостиране на по-големи кораби. С него се решава проблемът със задръстванията в пристанищата, тъй като се подобрява ефективността и екологичните показатели на морската верига за доставки.

Европейската инвестиционна банка подписа заем в размер на 60 млн. евро с Администрацията на пристанищата в Дууро, Леишоиш и Виана ду Кащело за финансиране на подобрения на достъпа до морския транспорт в Леишоиш, като се увеличи дълбочината на канала за достъп с 15,5 метра и се разшири съществуващият вълнолом с 300 метра. „През последните няколко години корабите ставаха все по-големи, за да се постигнат икономии от мащаба, тъй като превозват повече товари и изминават по-големи разстояния,“ заявява Рино, строителен инженер от Европейската инвестиционна банка, който също е работил по този проект. „Сегашната пристанищна инфраструктура трябва да се пригоди, за да могат тези по-големи кораби да влизат в пристанището. Ако Португалия иска да остане конкурентоспособна в сектора на морската търговия, това е от решаващо значение.“

МАГИСТРАЛИ НА ПРИРОДАТА

План за активизиране на вътрешните водни пътища на Литва с електрически баржи може да намали въглеродните емисии чрез съкращаване на 48 000 пътувания с камиони всяка година

Човешката находчивост може да решава всевъзможни сложни проблеми и да намира решения за преодоляване на всякакви препятствия. Но понякога най-доброто решение идва от природата. За да превозваме тежки и обемисти товари, например до морето, можем да изградим пътища, мостове и камиони с бензинови двигатели, които отделят, променящ климата CO₂. Или можем лесно да ги пуснем да плават по реките – естествените природни магистрали.

Река Немунас протича близо хиляда километра от възвишенията на Беларус през мочурищата на Литва, след което се влива в Балтийско море. В Литва басейнът на река Немунас, в който има над 20 000 реки и притоци, обхваща почти три четвърти от територията на страната. Реката се е използвала активно за превоз на стоки през XIX век и дори по времето на Съветския съюз, когато по главния воден път на страната са превозвани до 3 милиона тона годишно.

В началото на приватизацията след разпадането на Съветския съюз целият речен товарен флот на Литва беше ликвидиран и вътрешната водна мрежа на страната беше изоставена.

Сега Администрацията на вътрешните водни пътища на Литва работи по план за съживяване на товарния транспорт по река Немунас. Флотилията от електрически корабчета ще изминава 260-километровото разстояние между индустриалния и транспортен център в Каунас, в центъра на страната, и пристанището в Клайпеда, на брега на Балтийско море. „Литва внася повечето от необходимите суровини и стоки и изнася много зърно – около 5 млн. тона годишно“, разказва Владимирас Винокуровас, изпълнителен директор на дирекция „Водни пътища“. „Водните пътища са идеален начин за превоз на тежки и извънгабаритни товари, а Каунас е голям производствен център с прекрасно местоположение в самия център на Литва“.

Дирекцията работи с консултантските служби на Европейската инвестиционна банка за създаване на практически бизнес модел. Консултантските служби на ЕИБ намериха електрическа баржа с подходящи характеристики за плитките води на река Немунас, и оказаха съдействие за провеждането на предпроектно проучване, което даде на дирекцията пълна представа за проекта. Това помогна на управляващите да вземат информирано решение и да придвижат проекта напред. Експертите на банката описаха подробно как водните пътища могат да помогнат на литовската икономика и на околната среда и набелязаха начини за намаляване на парниковите газове и замърсяването на въздуха, за намаляване на задръстванията по пътищата и произшествията, за намаляване на шумовото замърсяване и за подобряване на биоразнообразието. „Превозът на стоки по водния път ще стане по-екологичен“, смята Брендън Макдона, съветник по проекта в Европейската инвестиционна банка. „По наши изчисления всяко двупосочно пътуване с една от баржите може да спести над 100 пътувания с камиони. След достигане на пълния капацитет, предвиден в проекта, резултатът ще бъде над 48 000 пътувания с камиони по-малко всяка година и намаляване на емисиите на CO₂ с над 14 000 тона годишно“.

“ Водните пътища са идеален начин за превоз на тежки и извънгабаритни товари ”

ПРОМЯНА НА ПОЗИЦИЯТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ТОРМОЗА

Компанията за обществен транспорт в Барселона TMB въвежда план за предотвратяване на сексуалния тормоз

Когато компанията за обществен транспорт в Барселона Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), преговаря с Европейската инвестиционна банка за заеми за обновяване на подвижния състав и за закупуване на електрически автобуси и инфраструктура за зареждане в Барселона, се оказва, че има и друг проблем, който трябва да бъде решен. При разработването на своите политики за социална отговорност и равни възможности компанията, подобно на много други в областта на транспорта, трябваше да отговори на въпроса как да предотврати сексуалния тормоз и дискриминацията в своите мрежи. „Нашият първоначален план предвиждаше само мерки за предотвратяване на тормоз, насочен конкретно към жени“, споделя Раquel Диас, директор в направление „Социална отговорност, жени и многообразие“ в TMB. „Този план се разви и включи конкретни мерки за борба с нетърпимостта към ЛГБТИК+ лицата“.

С финансиране от консултантския център на InvestEU се присъединиха експерти от Консултантската служба на ЕИБ и екип от експерти по мобилност и равенство между половете от Испания, Португалия и Германия, за да помогнат на TMB да ускори изпълнението на плана и да определи показатели за измерване на неговото въздействие. TMB вече публикува план за превенция на сексуалния тормоз и нетърпимостта към ЛГБТИК+ лицата“, твърди Мануел Пастор де Елизалде, експерт по градска мобилност в Европейската инвестиционна банка. „От компанията бяха напреднали много, но планът все още се намираше в начален етап“.

Изграждане на надежден механизъм за подаване на жалби

През 2020 г. властите на Каталуня проведоха проучване, което установи, че 17 % от всички престъпления в областта се извършват в обществения транспорт и че 60 % от жертвите са жени. 91,6 % от жените на възраст между 16 и 25 години са заявили, че са станали жертва на тормоз в обществения транспорт. „Всички знаем, че е така“, заявява Кармен Нитхамер, старши експерт по въпросите на равенството между половете в Европейската инвестиционна банка. „Въпросът е как можем да засилим доверието в механизма за подаване на жалби?“ На този въпрос бе посветено проучване на Консултантската служба на ЕИБ, завършило през 2023 г.

„Когато мислим за достъпност на транспорта, винаги си представяме, че става дума за спестяване на време за пътуване или за физическа достъпност, или за това дали можете да стигнете до автобусна спирка за няколко минути“, споделя Флоридея Ди Чомо, ръководител на външния консултантски екип, работил по проекта. „Тези критерии са видими. Но ако някой е нападат или ако млада жена е заглеждана, подигравана или дори докосвана, тя съвсем естествено ще избягва да използва обществения транспорт, ако има възможност“.

„Всички знаем, че е така“

Работата, извършена от консултантите, потвърди това, което TMB знаеше още отначало: предотвратяването на сексуалния тормоз е не само въпрос на социална отговорност, но носи и икономическа полза за общността.

TMB и банката на ЕС се надяват, че планът за предотвратяване на тормоза по причини, свързани с пола, ще послужи за пример на други региони, градове и транспортни компании. „Идеята е Барселона да стане „първенец на класа“, казва Нитхамер. „Нека покажем, че планът за предотвратяване на тормоза по причини, свързани с пола, е инвестиция в общността, която носи осезаеми икономически и делови ползи, и да вдъхновим всички наши проекти в Европейския съюз да следват този модел“.

ПРОЕКТИ

ЗА СПРАВЕДЛИВА И ПРИРОДОСЪОБРАЗНА КАРТА НА СВЕТА

“ Ние сме в пълен синхрон с приоритетите на ЕС и стоим начело в подкрепата на ключови инициативи на ЕС, като например Глобалния портал. Със нашия солиден технически опит ние провеждаме координирани и ефективни инициативи на „Екип Европа“ в голям брой държави, в тясно сътрудничество с нашите партньори. Увеличаваме броя на служителите си на място и разработваме допълнителни продукти и продуктови характеристики, съобразени с условията в различните части на света и с по-високата задължнялост на много места. Гарантираме, че нашите ресурси за съчетаване и консултантските услуги се използват целенасочено там, където са най-необходими. Систематично проследяваме и отчитаме постигнатите резултати и нашия принос към целите за устойчиво развитие (ЦУР) от оценката до приключването на проектите, като използваме нашата модерна рамка за измерване на допълняемостта и въздействието и за стриктно картографиране на ЦУР. ”

Маркус Бернд, заместник управляващ директор, ЕИБ Глобал

“ Устойчивото развитие е пътят към бъдещето. Чрез финансиране на водна и социална инфраструктура в Йордания и Тунис, залесяване на национални паркове в Мароко и намаляване на промишленото замърсяване в Египет, „ЕИБ Глобал“ работи с „Екип Европа“, за да проправи пътя за ръст на работните места, икономиката и човешкия капитал, както и за грижа за околната среда. ”

Кристина Канапинскайте, ръководител на „Обществен сектор - съседни страни на Юг“, ЕИБ Глобал

“ Банката оказва жизнено необходима подкрепа на Украйна след руското нахлуване като привлече над 2 млрд. евро за финансиране на усилията за възстановяване на страната. През 2023 г. положихме началото на инициативата „ЕС за Украйна“ за привличане на допълнително финансиране и консултантска подкрепа за възстановяване на критичната инфраструктура, финансиране на приоритетни инвестиции и повишаване на устойчивостта на предприятията и обществото. Банката на ЕС ще продължи да играе изключително важна роля в Украйна. Нашият изключителен експертен и финансов капацитет ще спомогне за присъединяването на Украйна към Европейския съюз в тясно сътрудничество с Европейската комисия. ”

Лионел Рапайл, директор, отговарящ за разширяването и съседните страни, ЕИБ Глобал

Извън границите на Европейския съюз светът не е толкова стабилен, както може би си мислехме само преди няколко години. Нашето звено за развитие, ЕИБ Глобал, е конкретен израз в глобален мащаб на целите за устойчивост, развитие, действия в областта на климата и цифровизацията, заложи в политическите цели на Европейския съюз. Проектите на ЕИБ Глобал, чрез които се възстановяват училища и болници, пострадали от войната в Украйна, или които подпомагат продоволствената сигурност в Африка, имат една и съща цел – да насърчават свободата, човешкото достойнство и върховенството на закона. Когато богатството е съчетано с тези ценности, тогава просперитетът дори извън нашите граници става общочовешко достижение, от което има полза всеки един от нас.

/// Развиващите се пазари и икономики често не разполагат с публични ресурси, за да посрещнат разходите за развитие. ЕИБ Глобал играе важна роля при намаляването на проектните рискове и привличането на частни инвеститори за постигане на целите за устойчиво развитие. Увеличаваме мащаба на значимите проекти до ниво, което иначе не би било постижимо, като гарантираме спазването на най-добрите екологични, социални и управленски практики и насърчаваме устойчивото и отговорно развитие. ///

Милена Месори, и.д. директор, корпоративни финанси и глобални дейности, ЕИБ Глобал

ЗЕЛЕН МОДЕЛ В АФРИКА

Кения изнася технологии за възобновяема енергия, модернизира транспорта и стимулира иновациите

Докато стои на пешеходен мост над един от най-натоварените пътища в Найроби, Ан Масига наблюдава потока от частни микробуси, които превозват пътниците до домовете им в града. Дори на няколко метра над пътното платно въздухът е пропит от бензинови и дизелови изпарения. Масига работи интензивно с властите в Кения за преодоляване на безпорядъка в транспортните услуги и за подобряване на качеството на въздуха. „По-добър транспорт, водоснабдяване и енергия – това са големи предизвикателства за тази страна“, казва Масига, кредитен специалист на ЕИБ в Найроби. „Лошата инфраструктура или транспортни системи са пречка за всичко – за превоза на децата до и от училище, за намирането на работа, за снабдяването с храна, за пътуването до болницата. Не се уморявам да акцентирам върху тези въпроси, защото работата ми има положителен резултат за живота на много обикновени кенийци“.

Един от най-мащабните проекти на Масига за 2023 г. е нова мрежа за бърз автобусен транспорт в столицата. Засега в Найроби няма обществен транспорт, но скоро ще има модерни автобусни терминали, платформи за лесно качване и слизане от автобусите, добре осветени автобусни спирки, пътеки за пешеходци и велосипедисти, както и специални ленти за автобуси по претоварените магистрали. Проектът включва едни от първите изцяло електрически автобусни линии в Източна Африка. **Масига изпълнява важна роля в екипа на Европейската инвестиционна банка, който подготвя заем в размер на 201 млн. евро за електрическата линия. Споразумението, подписано през октомври 2023 г., включва безвъзмездни средства от Европейския съюз на стойност 32 млн. евро.** „Наистина възнамеряваме да променим системата на обществените услуги в Найроби“, споделя Масига, чиято кариера на държавен служител е вдъхновена от нейната майка – Елизабет Семо Масига, пионер в областта на женското образование в Кения и първата жена постоянен секретар в Министерството на образованието. „Това ще има ефекта на доминото и може да промени транспортните системи в цялата страна“.

Свързване на климата с иновациите в Кения

Новата линия с електрически автобуси е пример за това колко тясно е свързано бъдещето на Кения с действията в областта на климата и иновативните технологии. Страната е водеща в областта на възобновяемите енергийни източници и увеличава инвестициите си в зелени технологии, като

“ **Без геотермална енергия страната много трудно би покрила потребностите си от електроенергия** ”

същевременно поощрява предприятията да бъдат иновативни и да се стремят да търсят възможности и растеж в други части на континента. Кения разработва инициативи за подобряване на доставките на храни, подпомагане на малките стопанства, подобряване на износа и по-приобщаващо отношение към групите в неравностойно положение. Електрическият автобус се превръща в главна артерия в организма на тази напредничава страна. Кения, където фермерите

обхождат насажденията с царевица, вперили поглед в мобилни приложения, за да подобрят своите добиви. Където производителите на манго използват най-модерната технология за хладилно съхранение, за да запазят реколтата. Модерните геотермални централи в страната са образец за програми за възобновяема енергия, които се прилагат из цяла Африка.

ЗАДЪЛБОЧЕНО ЗА КЕНИЯ

Тази страна е иновативната Кения, която откри партньор в лицето на Европейската инвестиционна банка. Найроби е регионалният център на банката на ЕС, в който работят около 30 служители в звеното за развитие „ЕИБ Глобал“. Представителството в Източна Африка обслужва Кения, Етиопия, Судан, Южен Судан, Уганда, Руанда, Бурунди, Танзания, Еритрея, Джибути и Сомалия. От средата на 70-те години на XX век Европейската инвестиционна банка е направила инвестиции за над 1,5 млрд. евро в Кения в областта на възобновяемата енергия, достъпа до чиста вода, градското развитие, финансовото приобщаване и малките предприятия. Създаването на центъра през 2021 г. и на „ЕИБ Глобал“ през 2022 г. утвърждава допълнително присъствието и въздействието на ЕИБ в региона.

Иновации за Кения, за да може страната да прескочи етапа на климатично замърсяване

За да се осигури по-добро бъдеще, действията в областта на климата и иновациите са жизненоважни както в Европа, така и в целия свят. Но Африка е сериозно застрашена от глобалното затопляне. Континентът има нужда от инвестиции в зелени технологии, възлизащи на трилиони долари и Кения се стреми да бъде в челните редици на този преход. Кения е на път да прескочи сериозното замърсяване от промишления етап на развитие като премине към по-устойчиво общество. През 2008 г. страната положи началото на програмата за развитие „Визия 2030“, чиято цел е до 2030 г. използваната енергия да бъде 100 % произведена от възобновяеми източници. **Възобновяемите източници вече осигуряват над 90 % от електроенергията в Кения. Страната е направила сериозни инвестиции във водноелектрически централи и соларни паркове, но основният акцент пада върху геотермалната енергия.** Геотермалните мощности произвеждат над 40 % от енергията в Кения.

От 50-те години на миналия век „Кения е пионер в геотермалния прогрес в Африка“, отбелязва Пекеца Манги, който стои в средата на тучно поле в Голямата рифтова долина на Кения, а от земята зад него се издигат гъсти облаци от бяла, свистяща пара. Въпреки че е израснал в селски район на Кения без електричество, в дом, осветяван от опушени лампи, Манги сега е главен мениджър, отговарящ за развитието на геотермалните източници на обекта Олкария – една от най-големите геотермални мощности в света. Разположен на около 120 км северно от Найроби, комплексът се намира в националния парк „Портата на ада“. Паркът е известен с величествените скали, ждрелата, скалните кули, естествените минерални извори и парата, която се издига от земните недра. Геотермалната енергия се образува чрез дълги разломи в земната кора, които пресичат Източна Африка и довеждат топлината на магмата на планетата по-близо до повърхността.

Заобиколени от всички страни от ферми и стопанства за отглеждане на цветя, геотермалните централи в Олкария използват енергията на Земята, като правят сондажи на дълбочина няколко хиляди метра, след което улавят парата и я транспортират по тръбопроводи, за да задвижва турбини, които произвеждат електричество. Големи бели тръби пренасят вода или пара из целия комплекс Олкария, който се простира на площ от около 70 кв. километра. Тръбите са разположени на кокили, за да могат животните да преминават под тях, и дори имат профили, които позволяват на високите жирафи да се разхождат свободно под тях. Сутрин жирафите се хранят сред дърветата близо до сградите на геотермалната централа. „Без геотермална енергия страната много трудно би покрила потребностите си от електроенергия“, смята Манги.

Европейската инвестиционна банка е един от най-големите поддръжници на геотермалните мощности в Кения и е направила няколко значителни инвестиции от 80-те години на миналия век досега. През 2017 г. тя финансира още кладенци и изграждането на системи за улавяне на пара в Олкария. Банката предостави подкрепа и за най-голямата вятърна електроцентрала в Африка, разположена в гореща и суха част на Северна Кения, близо до езерото Туркана. **През 2014 г. тя подписа заем от 225 млн. евро за този вятърен парк и по този начин даде голям тласък както на финансирането, така и на доверието в този десетилетен проект. Европейският съюз отпусна 25 млн. евро за проекта от Инфраструктурния доверителен фонд „ЕС-Африка“** Понастоящем в района работят повече от 300 вятърни турбини, които осигуряват електроенергия за над един милион домакинства.

Анна Мванги, геофизик от обекта „Олкария“ и активен наставник на млади жени в енергийния сектор, счита, че този отрасъл може да има добри перспективи за кариерно развитие на жените. Според нея приобщаването излиза на преден план в обществото и в сектора, тъй като все повече жени настояват за равнопоставено третиране и равенство на работното място. Почти 15 години Мванги е работила в държавната енергийна компания Kenya Electricity Generating Co. За този период отношението към половете се е променило и тази тенденция продължава да се развива. „Кения е водеща не само в енергийния сектор, но и в създаването на възможности за овластяване на жените в тази област и признаването на техния потенциал“, допълва тя.

Иновации за осигуряване на достъп до храна

Много нови компании в Кения приемат политики за равенство между половете и признават необходимостта от други социални и екологични мерки. Съвременният хладилен склад Cold Chain е открит през август 2023 г. в Тату, на около 40 км от Найроби. Той има модерна политика за зелена енергия и социален план за овластяване на жените. Във всяка своя дейност компанията насърчава жените да се развиват професионално. Предприятието стимулира и създаването на работни места за хора в неравностойно положение. Блестящият от чистота обект е изграден от енергийно ефективни материали и е най-големият хладилен склад от такъв тип на континента извън Южна Африка.

През 2021 г. Европейската инвестиционна банка подписа договор за дялово участие на стойност 15 млн. евро, с фонда, изградил завода в Тату.

Фондът, наречен ARCH Cold Chain Solutions East Africa, се занимава с изграждането на хладилни складове в тази част на континента. Този източноефрикански фонд бе подкрепен от инвестиционен механизъм, финансиран от държавите членки на Европейския съюз. Настоящата операция представлява важна част от усилията на Кения да подкрепи изкореняването на глада – една от основните цели на ООН за устойчиво развитие. В някои части на Африка, поради липса на хладилници, над 50 % от храната се разваля, преди да стигне до трапезата. Когато заработи пълноценно, Cold Chain ще съхранява банани, ябълки, авокадо, птиче месо и други нетрайни продукти. Тя ще съхранява продукти за ресторантите и ще помогне на фармацевтичните компании, особено на тези, които съхраняват ваксини срещу КОВИД-19.

„**Наистина съм горд, че съм част от това начинание**“

„Продоволствената несигурност поражда много проблеми в обществото, а в същото време има и голям недостиг на хладилни складове“, твърди Джефри Емунгат, мениджър на съоръженията в обекта на Тату, докато се разхожда из обширния склад. „Държавата и частният сектор полагат реални усилия за премахване на рисковете, свързани със съхранението и транспортирането на храни, но този склад се стреми освен това да окаже положително влияние върху обществото и климата. Наистина съм горд, че съм част от това начинание“.

Иновации, които насърчават приобщаващите общества

Компанията Vert, която се занимава с преработка на манго в Мачакос, разположена на около час път с автомобил от Найроби, е още едно предприятие, което се развива и същевременно оказва положително въздействие върху обществото. Vert получи заем от Equity Bank, кенийска кредитна институция, която е един от водещите поддръжници на малки стопанства. **През 2019 г. Equity Bank подписа споразумение с Европейската инвестиционна банка на стойност 25 млн. евро, а през 2020 г. – още едно споразумение в размер на 25 млн. евро.** Сключените споразумения включват безвъзмездни средства от Европейския съюз и са част от Механизма за създаване на стойност в селското стопанство. Подкрепената от Европейския съюз програма помага на земеделските дружества да се модернизират, като подобряват дейността на дребните земеделски производители, стимулират приобщаващите общества и подпомагат младите хора.

Vert снабдява големи производители на сокове като Coca-Cola и продава различни сушени плодове. Компанията работи с над 5 000 малки стопанства. За да работи екологично, тя използва семена и кори от манго за гориво на котлите на завода, както и соларни панели, за да намали зависимостта от националната електроснабдителна мрежа. Компанията поставя като приоритет наемането на жени и работата със стопанства, управлявани от жени. „Кения създава благоприятна среда, в която жените могат да участват по-активно в икономиката и да покажат на какво са способни“, счита Джейн Маина, изпълнителен директор на Vert.

ЗАДЪЛБОЧЕНО ЗА КЕНИЯ

Иновативна застраховка за най-дребните земеделски производители

Една от компаниите, които се стараят да се развият, като проявяват по-голяма иновативност и решават някои от най-важните проблеми на обществото, е Pula, която предлага застрахователни продукти за най-малките земеделски стопанства. Собствениците на малки ферми често нямат система, която да ги подпомага и се борят сами с непредсказуемите валежи, горещините и засушаванията, предизвикани от изменението на климата. „Търсим хора, за които земеделието е средство за препитание и които вероятно продават част от продукцията си, за да могат да получат доходи, с които да покриват училищни такси или да си осигуряват ежедневната битова издръжка“, казва Фейт Кинутя, директор, с ресор полево обслужване в Pula. „Застраховката помага на тези фермери да се предпазят от много рискове, като липса на валежи или вредители и болести. Ако стопанството бъде нападнато от вредители и те унищожат реколтата, фермерът практически остава без нищо. Те са жертва на много промени, предизвикани от изменението на климата“.

Дребните фермери в Кения съставляват една от най-големите групи от работната сила. Освен това селското стопанство е главен източник на икономическа дейност, заетост и износ. В земеделието са ангажирани над 40 % от населението, в това число 70 % от селското население, като това формира повече от 30 % от брутния вътрешен продукт на Кения. Доминик Уаньойке управлява малко стопанство за производство на царевица в окръг Накуру, в който живеят основно дребни фермери, всеки от които обработва по-малко от пет хектара. „Решихме да се застраховаме след като през една от последните години очаквахме дъждовния период както обикновено, но той така и не настъпи“, споделя Уаньойке. „Добивите бяха много ниски, животът ни ставаше все по-труден, а все по-честите засушавания го правеха тежък“.

През 2015 г. Pula започна да предлага застрахователни продукти за дребни земеделски стопанства в Кения и постепенно разширява своята дейност и в други страни от региона. Компанията включва застраховката в цената на семената и торовете или я предлага чрез държавни субсидии. По този начин се поддържат ниски цените на застраховките за фермерите. Освен това, те получават и компенсации, ако добивите им спаднат под определено ниво. **Pula получи подкрепа от африканския фонд на фирмата за рисков капитал TLcom, който поставя акцент върху технологични компании в етап на разширяване. Европейската инвестиционна банка е основен инвеститор в TLcom. През 2016 г. банката одобри инвестиция от 10 млн. евро и обмисля още една инвестиция, за да помогне на повече нови предприятия от Африка. Тази инвестиция представлява част от инициативата Boost Africa (Стимул за Африка), финансирана от Европейската комисия.**

Вдъхновяваща промяна на транспорта в Кения

Изменението на климата, което се отразява толкова неблагоприятно върху дребните земеделски производители, е важно съображение зад водещия градски проект на страната – новата автобусна система и нейната напълно електрифицирана линия. В пиковите часове пътищата в Найроби често са задръстени, а пътното движение едва пъпли. Градският автобусен превоз е оскъден, няма трамваи или метро, а железопътният транспорт е ограничен, затова повечето хора се придвижват с частни микробуси или автобуси, наречени matatus, или със собствените си автомобили. С нарастващото население на града се увеличават и задръстванията, времето за пътуване, шумът и замърсяването на въздуха. „Правителството полага усилия за подобряване на автобусния превоз“, смята Джоузеф Кочале, пътен инженер от столичната транспортна служба на Найроби. „Наистина е много трудно в Найроби да се прибереш у дома или да планираш своето пътуване“.

Една вечер в централната част на Найроби, след края на работния ден, Каролин Омонди стои напрегнато край натоварена магистрала докато чака да започне дългия си път към дома, в бедния квартал Кибера. Автомобили, микробуси, пикапи и тежкотоварни камиони преминават близо до нея, докато тя чака автобус. И подобно на повечето пътници, на Омонди се налага да чака на дълги опашки и в опасни условия, за да се качи на matatu, което често се оказва стар, разнебитен и неудобен микробус. „Ако имаше по-добри автобуси и по-надежден транспорт, това щеше да подобри сериозно живота ми“, смята тя.

“ **Решихме да се застраховаме след като през една от последните години очаквахме дъждовния период както обикновено, но той така и не настъпи** ”

НИКОГА НЯМА ДА ГИ ИЗОСТАВИМ

Подкрепата на банката на ЕС помага на украинските градове да обезпечат достъпа до вода, електричество, отопление и здравеопазване, за да може всичко да работи – от болници до транспорт

На въпроса за трудностите на работата в украинска болница по време на войната, Мария Бобкова наистина не знае откъде да започне. „Имаше проблеми навсякъде – като започнем от входа на болницата на приземния етаж та чак до покрива“, обяснява 71-годишната Бобкова, която е главен лекар в болница № 8 в Одеса. –Нашата болница е голяма, има много сгради и всички те имаха нужда от ремонт“.

Град Одеса, разположен на южното черноморско крайбрежие на Украйна, е един от първите райони, бомбардирани по време на инвазията на Русия през февруари 2022 г. Болниците в Одеса изпитваха затруднения да подсигурят електрозахранването, доставките и медицинския персонал. Още преди началото на войната, болници като тази, изградена през 1964 г. и оставена без капитален ремонт, се нуждаеха от сериозни ремонтни дейности. За да помогне на Бобкова и нейните колеги да се справят с проблемите, **„ЕИБ Глобал“, звеното за развитие на Европейската инвестиционна банка, отпусна заем от 600 000 евро, предназначен за обновяване на поликлиниката към болница № 8**, известна с висококвалифицираните си специалисти. Благодарение на това през юли 2023 г. болницата приключи основния си ремонт, закупи нови мебели, ремонтира основите, добави специализирани стаи, нови електрозахранващи блокове, изолация на стените и нов покрив, за да спрат течовете. Бяха монтирани мощни генератори, които да осигуряват електричество по време на прекъсванията на електрозахранването, свързани с войната. „Сега вече имаме напълно различна болница“, отбелязва Бобкова. „Много хора не вярваха, че подобни промени са възможни по време на война“.

Снабдяването е несигурно в много градове

От началото на войната Европейската инвестиционна банка всеки месец одобрява спешно финансиране за цяла Украйна като с приоритет се ползва инфраструктурата за електропроводи, отоплителни системи, водоснабдяване, болници, училища, пътища, железопътни линии, трамваи, мостове и обществени центрове. Войната засегна сериозно достъпа на хората до вода, електроснабдяване, отопление, здравеопазване, образование и социални услуги. В много градове от източната част на страната, където сраженията не стихват, водоснабдяването, отоплението и електроснабдяването са несигурни.

Винаги е тежко да разговарям с кметовете, защото никога не зная колко е зле положението“, посочва Виолин Силвестро фон Камеке, старши кредитен специалист на Европейската инвестиционна банка, която работи по проекти за Украйна и поддържа редовни контакти с много кметове. „Когато кметовете говорят с мен, те често са в бомбоубежище или внимават да не се окажат близо до някой прозорец. А понякога проверяват дали семействата им са в безопасност. Понякога, докато разговаряме се чуват сирени и те трябва да хукнат към убежището. Казвам им, че съм възхитена от тяхната твърдост и че никога няма да ги изоставим“.

Нов инвестиционен фонд за приоритетни сектори

Най-новата помощ на Европейската инвестиционна банка е ориентирана към специализиран инвестиционен механизъм, наречен фонд „ЕС за Украйна“. Той осигурява помощ във всички сектори, включително и рискови капиталови инвестиции за частния сектор. **Държавите членки на ЕС поеха ангажимент да внесат над 400 млн. евро в този фонд на „ЕИБ Глобал“** за секторите като

“ Много хора не вярваха, че подобни промени са възможни по време на война ”

здравеопазване, транспорт, образование, киберсигурност, критична социална инфраструктура и частния сектор. Другата помощ на Европейската инвестиционна банка за Украйна включва: пакет от гаранции по заеми през 2023 г., който ще позволи на Европейската инвестиционна банка да отпусне ново финансиране на стойност **100 млн. евро; техническа помощ от 100 млн. евро**, която ще бъде предоставена на Украйна за подготовка на проекти за възстановяване; **първи пакет за възстановяване в началото на 2022 г. на стойност близо 700 млн. евро** за незабавна помощ за Украйна, подкрепен с гаранция от Европейския съюз; **1,6 млрд. евро в края на 2022 г.** с подкрепата на Европейската комисия, за спешни ремонти на железопътни линии, пътища, мостове и широк спектър от градски постройки и жилища; и **4 млрд. евро за подпомагане на над 6 млн. украинци, прокудени в други европейски държави по време на войната.**

„Непрекъснато получаваме искания от градовете за необходими доставки и се опитваме да изясним как да осъществим проектите и кое е най-важното“, казва Ищван Хайнцингер, старши специалист по транспорта в Европейската инвестиционна банка, който помага на украинските градове да модернизират своите автопаркове от трамваи, метровакове, тролейбуси и автобуси. От 2007 г. досега банката е инвестирала над 2,7 млрд. евро в транспортни проекти в Украйна, като тази сума се увеличава по време на войната.

Ежедневен контакт с експерти от ООН

За изпълнението на тази дейност, Европейската инвестиционна банка поддържа тесни контакти с ръководители на проекти по Програмата за развитие на ООН, работещи из цяла Украйна, като Игор Кистеньов-Кавказкий. Кредитните специалисти или инженерите на ЕИБ поддържат ежеседмичен, а понякога и ежедневен контакт с експерти като Кистеньов-Кавказкий. „Възстановителната дейност, която извършваме, има решаващо значение за стабилността на държавата и за подкрепата на населението в такъв тежък момент“, посочва Кистеньов-Кавказкий, чийто екип за техническа координация на ООН е частично базиран в Краматорск, Донбаска област в Източна Украйна и един от основните райони, в които започна руското нахлуване. „Има спешна нужда от възстановяване“.

Училищата и децата са сред приоритетите за преустройство и възстановяване. Заем от 1 млн. евро от Европейската инвестиционна банка помогна за ремонта на основното училище „В. И. Вернадский“ в град Шишаки в източната част на Централна Украйна. Училището отново отвори врати през септември 2023 г., за да приеме 466 ученици, включително деца от семейства, които е трябвало да избягат от боевете, които се водят край източната граница. „Трябва да бъдем търпеливи“, казва Инна Хамчук, учителка по история от друго училище, ремонтирано с финансиране от Европейската инвестиционна банка. „Всички деца в Украйна имат право на висококачествено образование, но сега това е трудно“.

МАЛКИ ПРЕДПРИЯТИЯ ДО ГОЛЯМАТА РЕКА

Египет си поставя амбициозната цел да разполага с един милион нови дребни предприемачи, да намали задръстванията в големите градове и да използва повече електрически транспорт, както и да подобри използването на водата от Нил

Приятелите и семейството на Раша Мохамед я предупреждават, че е твърде рисковано да отвори магазин за дрехи по време на икономическа криза. Но тя планира този ход от години. Затова, когато нейният бизнес заем е одобрен, тя не се колебае. „В Египет има много хора като мен, които искат да направят същото“, разказва Мохамед, която през 2022 г. е взела кредит от 100 000 египетски лири (3 000 евро), за да открие магазин на около 40 км на запад от центъра на Кайро, в който да се продават модерни рокли, детски дрехи и абая -- дълги рокли, вдъхновени от традиционни културни мотиви, които египетските жени носят. „Хората само чакат подобна подкрепа. Без такава финансова помощ е много трудно да се направи нещо подобно, особено в тези сложни времена“.

Работните места в малките и средните предприятия осигуряват почти 75 % от общата трудова заетост в Египет и затова, когато възникнат икономически проблеми, много от възможностите за препитание са изложени на риск. През 2023 г. страната се бореше с нарастващ дълг, инфлация и обезценяване на валутата. **Ответната реакция бе помощта да се насочи към малките предприятия. Египет си поставя за цел през това десетилетие да създаде един милион нови предприемачи, мъже и жени, като за това предлага обучение и финансови консултации на младежите.** Тази помощ става още по-неотложна, предвид факта, че голям брой хора загубиха работата си по време на пандемията от КОВИД-19.

Страната на Клеопатра, Тутанкамон и Хеопсовата пирамида се сблъсква с всички предизвикателства на една голяма развиваща се страна – от намирането на работа за увеличаващото се младо население до справянето с последиците от изменението на климата, причинено от замърсяването. Египет се опитва да се справи тези проблеми с инвестиции в малкия бизнес, както и с големи инфраструктурни проекти, които подобряват водоснабдяването, канализацията, напояването и селското стопанство и намаляват емисиите от остарелите фабрики и транспортните системи.

Европейската инвестиционна банка е подпомогнала тези проекти с инвестиции за повече от 15 млрд. евро от 1979 г. досега, като голяма част от тях са подкрепени с безвъзмездни средства или гаранции по заеми от Европейския съюз. През октомври 2023 г. представителството на банката на ЕС в Кайро се преобразува в регионален център, който ще обслужва Северна Африка и Близкия изток. Представителството е важен клон на звеното „ЕИБ Глобал“, което извършва операции извън Европейския съюз. Инвестициите на банката са разнообразни – от големи водоснабдителни системи до заеми, които египетските банки отпускат на дребни предприемачи като Раша Мохамед, чийто магазин е обезпечен с много по-голям заем, отпуснат от Европейската инвестиционна банка на Banque du Caire, специализирана в областта на микрофинансирането.

Прекъсване на връзката между транспорта и замърсяването

Държавният и частният сектор на Египет също инвестират в зеления преход, кръговата икономика, възобновяемите енергийни източници и модерните селскостопански практики. Контейнерите за събиране на отпадъци за рециклиране вече са обичайна гледка в някои от най-големите градове на Египет. И дори банкоматите приканват потребителите да не искат разпечатана касова бележка за доброто на планетата. „В крайна сметка всички ние живеем на тази планета, и затова искаме да покажем на

ЗАДЪЛБОЧЕНО ЗА ЕГИПЕТ

останалата част от света, че сме загрижени", казва Мохамед Ваел Насър, ръководител на отдела за разработване на продукти в голямата египетска печатница Roto House, която през 2020 г. направи мащабна инвестиция за намаляване на емисиите от разтворители в завода си край Кайро с помощта на заем от 2,5 милиона евро от Bank of Alexandria. Финансирането на Roto House бе възможно поради факта, че **Европейската инвестиционна банка одобри рамков заем от 20 млн. евро за Bank of Alexandria през 2018 г., за да подпомогне малките предприятия, и подкрепи подобен заем от 15 млн. евро през 2023 г.** „Инвестиции от такъв тип са много скъпи, но са в интерес на всички“, счита Насър. „Когато клиентите ни знаят, че сме загрижени за околната среда, това помага както на нашия бизнес, така и на борбата с климатичните промени. Сега вече не увреждаме озоновия слой“.

Изменението на климата и околната среда са важни теми в големите египетски градове като Кайро. Предвидени са големи инфраструктурни проекти за борба със задръстванията и замърсяването в града и страната, сред които са повече електрифицирани линии на метрото, една от най-дългите електрически еднорелсови линии в света, високоскоростен електрически влак и нова система за градски автобуси. А целта е: да се пренасочат милионните потоци пътници от автомобилите към обществения транспорт. „Казано честно, метрото е един от най-великите проекти в Египет“, разказва Уалид Ал-Ариф Биллах, треньор по плуване, който неотдавна е взел университетска диплома със специалност „Информационни системи“, докато чака да се качи на линия 3 на метрото в Кайро. **Тази линия е най-модерната част от мрежата и е финансирана със заем от 600 млн. евро от Европейската инвестиционна банка.** „Метрото е много практично, безопасно и удобно за всеки. И да не забравяме цените. Да, цените на билетите са все още достъпни за повечето хора“.

„Днес в Кайро малцина са тези, които могат да си представят, че ще живеят без метро“

Метрото в Кайро е открито през 1987 г. и е едно от първите по рода си в Африка и Близкия изток. Всеки ден няколко метролинии превозват милиони пътници. Европейската инвестиционна банка помогна за разширение на много части от метрото и повече от четиридесет години оказва подкрепа и за други големи транспортни проекти. **През 2021 г. ЕИБ обяви, че възнамерява да инвестира над 1 млрд. евро в проекти за трамваен и метро превоз в Кайро и Александрия за период от пет години.** Линия 3 е по-модерна от всяко друго метро в света – с климатизация, охрана и осветление, модерни гишета за продажба на билети и отделни вагони за жени. През 2023 г. банката подготви нова инвестиция за разширяване и модернизирание на линия 1 на метрото в Кайро. „Днес в Кайро малцина са тези, които могат да си представят, че ще живеят без метро“, счита Ахмед Белтаги, инженер, който отговаря за енергетиката и транспорта в представителството на Европейския съюз в Кайро. „От икономическа гледна точка метрото има огромно значение, защото облекчава задръстванията и помага на хората да стигат навреме до работните си места. А освен това им спестява и много време. В Кайро е много трудно да използваш автобус“.

Решения за Александрия

Александрия е изправена пред същите проблеми, породени от замърсяването и задръстванията. Много от улиците на Александрия са тесни и претъпкани с автомобили, триколки рикши и жълти и бели руски автомобили „Лада“, използвани като таксите. Влаковите линии и трамвайната мрежа са остарели и изхабени. Този град с население около 5 млн. души често е препълнен с туристи, което затруднява допълнително придвижването. „Придвижването в града не е лесно, особено през туристическия сезон, защото колите са навсякъде“, отбелязва Уалид Манеб, професионален водолаз в Александрия, който пие чай в ресторант недалеч от плажа Шатби, един от многото дълги крайбрежни пясъчни плажове на града. „Ако имаше по-добри влакове и трамваи в този град, щеше да е добре за всички“.

През септември 2023 г. ЕИБ отпусна заем в размер на 750 млн. евро за рехабилитация на близо 22-километрова железопътна линия в Александрия, достави нови вагони, подобри състоянието на ж.п. гарите, постави нови релси и преоборудва дизеловите мотриси с електрически системи. Това се случи след заем за 138 млн. евро през 2020 г. за обновяването на 13,8-километрова електрическа трамвайна линия в Александрия, което включваше нови мотриси и двигатели. В града има над 30 километра трамвайни линии, изградени още през 60-те години на XIX в., като много части от тази система се нуждаеха от обновяване. „Трябва да намалим автомобилното движение в Александрия, но освен това се налага да се справим с много разнородни проблеми“, твърди Фатма Рашад, генерален директор по икономическо планиране в египетската Агенция за транспортно планиране, докато развежда група партньори за глобално развитие с остарял дизелов влак по остаряла и неравна крайградска линия, която ще бъде заменена през следващите няколко години. „Все още имаме много дълъг път пред нас, но съм оптимист и вярвам, че скоро ще наблюдаваме значително намаляване на пътното движение и замърсяването“.

Дар от Нил

Водата е друг голям инфраструктурен проблем както в Александрия, така и в цялата страна. Увеличаването на населението, изменението на климата, замърсяването и регионалните спорове нанасят вреда на водоснабдяването. Река Нил задоволява 90 % от потребностите от питейна вода и за напояване на жителите на Египет. Страната понякога е наричана „дар от Нил“, тъй като без тази река по-голямата част от територията ѝ би представлявала пустиня. В днешно време Египет е една от страните в света с най-голям недостиг на вода, а нивото на водните ресурси на глава от населението е значително по-ниско от средното за света.

Европейската инвестиционна банка е един от най-големите инвеститори в проекти за водоснабдяване в света, като само за Египет е предоставила заеми за над 1 млрд. евро в този сектор. **През 2018 г. Европейският съюз одобри безвъзмездни средства в размер на 25 млн. евро, а Европейската инвестиционна банка одобри заем от 214 млн. евро за Египет с цел намаляване на замърсяването в делтата на Нил** и подобряване на водоснабдяването, канализацията и пречистването на отпадъците. Тази инвестиция е известна като проекта за почистване на канала Китчънър. Този канал, един от най-замърсените в Египет, се състои от дълга верига от пречиствателни станции за отпадъчни води с дължина около 70 километра, който преминава през градовете, разположени недалеч от Средиземно море. Планът за почистване на този канал и за предотвратяване на замърсяването на морето е част от програма на Европейския съюз за подобряване на състоянието на водите в много средиземноморски страни. „Водата е важна за всички, но най-вече в Александрия“, заявява водолазът Манеб. „Само погледнете наоколо – чистата вода ни осигурява работни места, изхранва ни и привлича милиони туристи“.

„Трябва да инвестираме в планетата“

Насър, ръководител на продуктовото развитие в печатницата Roto House, разположена в промишлената зона на Гиза, на около 40 км западно от Кайро, казва, че понякога на колегите му им омръзва често да повтаря колко е важна чистата вода за Египет или колко важна е околната среда и борбата с глобалното затопляне. Насър участва като представител на компанията в конференцията на ООН за изменението на климата през 2022 г. Той смята, че качеството на водата в Нил е пренебрегнато, че страната внася по-голямата част от храната си и че икономиката и селското стопанство на страната са изложени на по-голям риск от изменението на климата в сравнение с повечето от останалите страни. „Надеждата ми е, че и други компании ще последват нашия пример в областта на климата и че другите също вярват в опазването на планетата“, добавя Насър, чиято компания е една от най-големите фирми за етикетиране на пратки и печат в Египет. „А също така трябва да инвестираме в планетата. Трябва да сме сигурни, че всичко с планетата е наред“.

ЗАДЪЛБОЧЕНО ЗА ЕГИПЕТ

На покрива на печатницата Roto House Насър е монтирал редици соларни панели, които осигуряват над 10 % от електроенергията на компанията. Новата газоочистваща система на компанията, съставена от резервоари, тръби и вентилационни тръби, премахва вредните химически изпарения, преди те да бъдат изпуснати. Освен това системата намалява мириса на химикали в печатницата и спомага за предотвратяване на проблеми с дихателните пътища.

Последният заем за Bank of Alexandria -- финансова операция на стойност 15 млн. евро през 2023 г. – е подобен на този, с който бяха подкрепени всички екологични подобрения на Roto House. Той е предоставен в рамките на Механизма за финансиране на зелената икономика, за да подпомогне египетските предприятия да внедрят използването на зелена енергия. И двата заема за Bank of Alexandria включват безвъзмездни средства за техническа помощ от Европейския съюз за ускоряване на зелените инвестиции.

Насърчаване на приобщаването и микрофинансирането

Banque du Caire, един от най-големите доставчици на микрофинансиране в страната, насърчава приобщаването, развитието на общностите и предоставянето на възможности за предприемачество. През февруари 2023 г. Европейската инвестиционна банка подписа заем от 70 млн. евро с Banque du Caire, за да помогне на компанията да предоставя повече заеми на по-малки предприемачи в районите на Кайро и Александрия, които срещат затруднения при получаването на финансиране. Понякога заемът за микрофинансиране може да бъде одобрен, дори когато кандидатът не отговаря напълно на условията, стига кредитният експерт на място да одобри споразумението. Кредитните специалисти проверяват кандидатите, като разговарят с техни приятели и съседи и преглеждат много документация.

Шериф Саид взема заем на стойност 70 000 египетски лири (2 100 евро) от Banque du Caire през януари 2023 г., за да отвори по-голямо кафене. То се намира в Sixth of October City – нов град в пустинята, в който живеят студенти, млади хора и пришълци от страни като Сирия и Ирак. Новото начинание на Саид се нарича кафене „Планински вълци“ (Zeaab El-Gabal) и е кръстено на известен египетски телевизионен сериал, показващ живота и традициите в южната част на Египет, където Саид е израснал. За хората от този регион на Горен Египет е трудно да вземат заеми, тъй като профилът им се счита за по-рисков от този на хората от по-големите градове като Кайро или Александрия. Това е вторият заем на Саид от Banque du Caire. В новото му кафене работят четирима служители, а местата са за около 60 души. „Малки проекти като моя дават началото на големи начинания“, отбелязва Саид. „Ако малките компании могат да си осигурят финансиране, един ден те ще се превърнат в големи. Всички започваме от нулата. Никои не започва с нещо голямо“.

“ Чистата вода ни осигурява работни места, изхранва ни и привлича милиони туристи ”

ЗЕЛЕН X ФАКТОР

Значителното финансиране за модернизирание на железопътната линия Белград-Ниш стимулира регионалните връзки, търговията, растежа и интегрирането в ЕС

Дългогодишната мечта за безпроблемно движение на влаковете през Западните Балкани може скоро да се сбъдне. **Предоставянето на финансов пакет от 2,2 млрд. евро от ЕС за участъка Белград-Ниш от железопътната линия „Коридор X“ в Сърбия потвърждава, че регионът върви по правилния път.** Благодарение на отпуснатите средства пътуването с влак между тези два сръбски града ще трае по-малко от два часа със скорост до 200 км/ч. В момента пътуването с влак отнема най-малко шест часа, а с автомобил – около три часа. „Когато железопътната линия е била изградена през 1884 г., пътуването е продължавало осем часа, а сега – шест часа и половина“, отбеляза сръбският президент Александър Вучич при представянето на финансирането от ЕС в Белград през февруари 2023 г. „Нищо не се е променило за 130 години. А сега ние променяме Сърбия с помощта на Европейския съюз“.

Първата безвъзмездна инвестиция на стойност 82,8 млн. евро беше подписана между Европейската инвестиционна банка и сръбското Министерство на строителството, транспорта и инфраструктурата във влака от Белград за Ниш в присъствието на официални представители на сръбското правителство, Европейския съюз и Европейската банка за възстановяване и развитие. Европейският съюз ще осигури до 598 млн. евро под формата на безвъзмездни средства, което всъщност представлява най-голямото дарение от ЕС за проект в Сърбия досега. **Пакетът включва и заем от 1,1 млрд. евро от Европейската инвестиционна банка**, както и заем от 550 млн. евро от Европейската банка за възстановяване и развитие.

„Избрахме този проект, защото той е с потенциал да промени реалността на място за хората в Сърбия, за хората в Южна Сърбия, а с това и за целия регион“, посочи Оливер Вархеи, европейски комисар по съседство и разширяване. „Понеже този влак трябва да донесе растеж и работни места“ – допълни Вархеи – този влак трябва да донесе инвестиции в областите, където те са най-необходими – в южната част на Сърбия. Но това от своя страна трябва да прокара пътя за една нова Сърбия и нов регион“.

Устойчива подкрепа за местни партньори и зелени проекти

Очаква се след завършването на новия железопътен участък по него да пътуват повече от 2,3 млн. пътници годишно и да се превозват 9,4 млн. тона товари, което е предпоставка за създаване на нови делови възможности и работни места.

ЕИБ Глобал, звеното на банката на ЕС за операции извън Европейския съюз, одобри 1,1 млрд. евро за тази мащабна инвестиция, която съживява изключително важната връзка между Европейския съюз и Западните Балкани и свързва Централна Европа със Солун, Гърция, и София, България. Проектът е част от Икономическия и инвестиционен план на Европейския съюз за Западните Балкани на стойност 30 млрд. евро, който има амбицията да привлече инвестиции в областта на транспорта, енергетиката, екологичния и цифровия преход, за да създаде устойчив растеж и работни места, равняващи се на една трета от БВП на региона.

Европейската инвестиционна банка е инвестирала над 1,2 млрд. евро в железопътния сектор, което я нарежда сред най-големите източници на финансиране в транспортния сектор на региона и подпомага икономическото сътрудничество и свързаността.

По-безопасно, по-зелено и по-ефективно пътуване в Сърбия

Реконструкцията на железопътната линия Белград-Ниш ще подобри връзките на Сърбия с другите европейски железопътни мрежи. Това ще ускори превоза на товари и ще намали значително времето за редовния пътнически превоз. Тъй като железопътният транспорт е екологично чист, модернизацията на железопътната система допринася и за по-чиста околна среда. „Модернизацията на железопътната инфраструктура и повишаването на безопасността и ефективността на железопътния транспорт е един от нашите приоритети в Западните Балкани и ключов фактор за икономическото развитие на региона“, посочи Матео Коланджели, директор в ЕБВР за Западните Балкани. „Имаме дългогодишен ангажимент към железопътния сектор на Сърбия и сме доволни, че можем да работим заедно с Европейския съюз и Европейската инвестиционна банка по този значим проект“.

Транспортните проекти, финансирани от Европейския съюз в Сърбия, целят да подобрят връзките и по този начин да стимулират икономическата интеграция – на Сърбия в региона и на региона в Европейския съюз. Те представляват ценен принос за реформирането на железопътния транспорт и за въвеждането на модерна и икономически ефективна пътна инфраструктура.

СЛЕД ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО

Мароко инвестира в нова образователна инфраструктура и се бори със социалното неравенство в селските райони, опустошени от земетресение

В началото на септември 2023 г. земетресение с магнитуд 6,8 по скалата на Рихтер разтърси района Ал Хауз в Мароко, като разруши 50 000 жилищни сгради и нанесе сериозни щети на 1 000 училища, много от които трябваше да бъдат разрушени. Учителите и учениците в най-засегнатите от бедствието селски райони изгубиха домовете си и бяха принудени да спят в сериозно повредените училищни сгради, които бяха доста порутени още преди земетресението. Въпреки че Мароко отделя около 5 % от брутният си вътрешен продукт за образование, наличните средства не са достатъчни за поддържане, модернизиране и разширяване на мрежата от 8 022 начални училища, особено в селските райони.

Мароко вече предвиждаше изграждането на нова инфраструктура като част от националните усилия за подобряване на образованието в отдалечени райони като Атласките планини, които изостават от останалата част на страната по отношение на академичните резултати. След земетресението Министерството на образованието ускорява подаването на заявления за издаване на разрешителни за строеж, за да може реконструкцията да започне до края на 2023 г. „Този проект ще промени коренно образованието в Мароко“, твърди Дидие Босман, главен архитект, който работи по финансирането на проекта от страна на Европейската инвестиционна банка. „Основният приоритет на мароканското министерство на образованието е преодоляването на различията между градските и селските райони“.

Европейската инвестиционна банка отпусна на Мароко заем от 102,5 млн. евро за изграждане на 150 общински училища и за осигуряване на необходимата инфраструктура като училищно оборудване, пансиони и транспорт. **Всички средства ще бъдат насочени към най-тежко засегнатите от земетресението райони. През октомври 2023 г. Европейската инвестиционна банка пое ангажимент да осигури 1 млрд. евро за следващите три години за програмата за възстановяване на Мароко след земетресението.**

Като помощ при планирането на инвестициите, **Мароко получи освен това и допълнителни безвъзмездни средства от 650 000 евро по линия на Инициативата за икономическа устойчивост на ЕИБ**–фонд, който подкрепя устойчивия и приобщаващ растеж във съседните страни на Юг от Европа и Западните Балкани. Средствата ще покрият разходите за техническа помощ при планиране на проекта, който включва задълбочено проучване на потребностите и проблемите на училищата в селските райони. Проучването ще послужи като основа за бъдещи проекти в областта на образованието в страната.

Обхват на образователните потребности

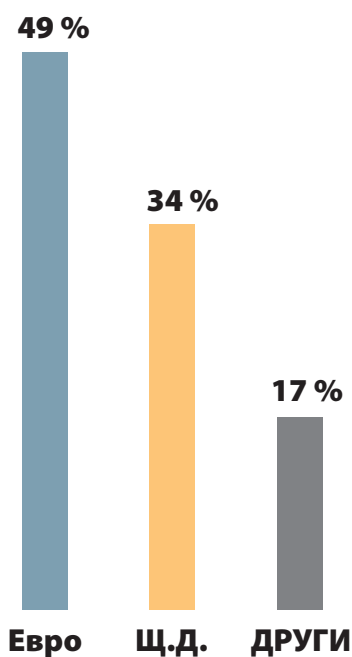
Преди започването на строителството екип за техническа помощ на ЕИБ посети над 30 общински училища, като например училището Eghrem N'ougdal в Уарзаат и École Vivante в долината Ait Bouguemez в Атласките планини, за да придобие представа за съществуващите проблеми. Мароко получи и допълнителен заем от 9 млн. евро от Платформата за инвестиции в съседни на ЕС страни за образователни ресурси и за подобряване на преподавателските практики. „Макар че в областта на образованието в Мароко все още има какво да се желае, има и някои добри примери“, смята той. „В планински район една жена създаде начално училище с класове за деца с увреждания, финансирано от Министерството на образованието. Тя успява да постигне такъв успех, че създава и колеж, за да могат учениците да продължат своето образование. Именно това искаме да се случи в цялата страна“.

ИЗТОЧНИКЪТ НА СРЕДСТВАТА

Европейската инвестиционна банка, най-големият многостранен заемополучател и кредитор в света, привлече 49,8 млрд. евро на международните капиталови пазари през 2023 г., като 14,6 млрд. евро от тях са в „зелени“ облигации или облигации за устойчивост. Емисиите на банката достигат до инвеститори, които обичайно не биха инвестирали в Европа, но впоследствие косвено допринасят за европейски проекти чрез инвестиции в облигации на ЕИБ.

Банката емитира облигации в 16 валути, повечето от които бяха привлечени в основните валути – евро и щатски долари. Разнообразните източници и падежи осигуряват на банката стратегическа гъвкавост. Използването на множество валути също така осигурява на ЕИБ достъп до някои местни валути при плащанията.

ЕМИСИИ ПО ВАЛУТИ

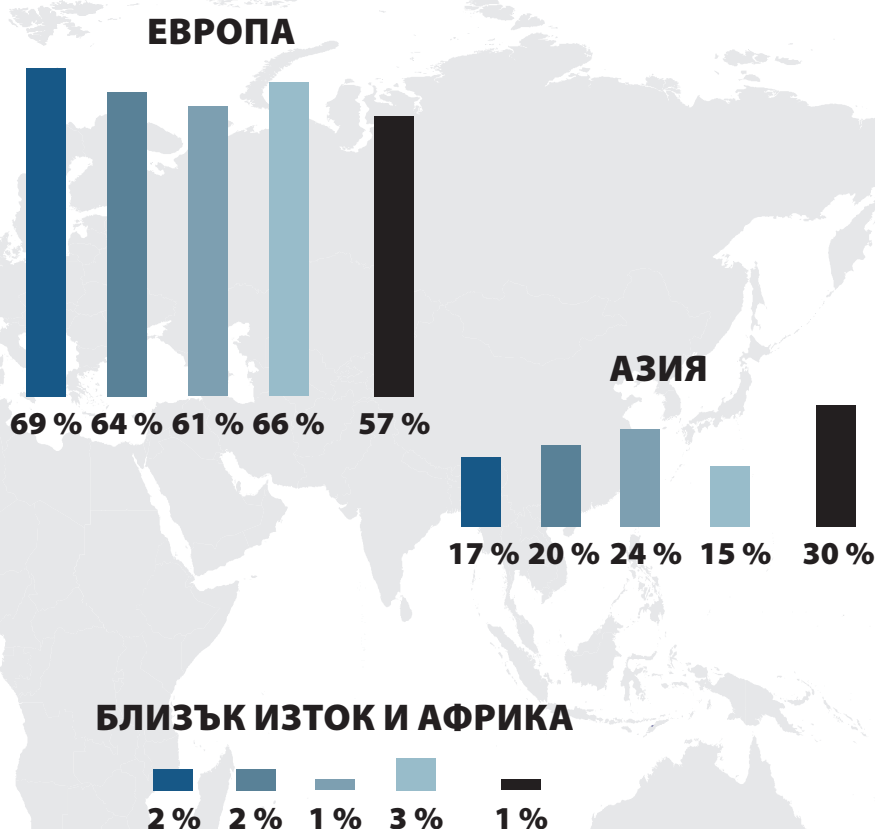

БЛОКОВИ ВЕРИГИ В ЗЕЛЕНО

Европейската инвестиционна банка направи още една стъпка в развитието на устойчиви капиталови пазари, като пушна първата **облигационна емисия на блокова верига (блокчейн) за повишаване информираността относно изменението на климата**. Двугодишната емисия на стойност 1 млрд. шведски крони (87 млн. евро) използва уникална технология на децентрализиран цифров регистър (блокова верига), разработена от звеното за корпоративно и инвестиционно банкиране на Cr dit Agricole и намиращата се в Стокхолм Skandinaviska Enskilda Banken. Платформата за облигации е базирана на протокол Proof of Climate awaRepass. При този протокол се използва по-малко енергия, отколкото при подобни системи или системи без блокова верига. Освен това тя стимулира участниците да подобрят екологичния отпечатък на своята търговска инфраструктура.

„Технологията на децентрализирания цифров регистър може да предложи много потенциални предимства за пазарите на облигации“, смята Ксавие Лерой, старши експерт по финансиране в Европейската инвестиционна банка. „Обикновено всяко купонно плащане е свързано с много дублиращи се изчисления от страна на емитенти, инвеститори и посредници и всяко плащане може да отнеме много време за обсъждания. При блоковата верига целият процес е прозрачен и е много по-бърз“.

Транзакцията следва три предишни революционни емисии на блокови вериги на Европейската инвестиционна банка, включително първата цифрова облигация на публична блокова верига през 2021 г., първата цифрова облигация на частна блокова верига през 2022 г. и първата блокова верига в британски лири, емитирана по-рано през 2023 г.

Облигации за повишаване на информираността относно климата/Облигации за повишаване на информираността относно устойчивостта през 2023 г.

ОПЕРАТИВЕН ПЛАН НА ГРУПАТА НАЙ-ВАЖНОТО ПРЕЗ 2024-2026 Г.

- **Зеленият преход и възстановяването на Украйна**
- **Повече партньорства по света**
- **Научноизследователска и развойна дейност в технологиите и енергетиката**
- **Повишено внимание към уменията и обучението**
- **Повече цифровизация за модернизирание на банковите практики**
- **Прогнозни максимални нива на финансиране: 95 млрд. евро през 2024 г., 93 млрд. евро през 2025 г. и 85 млрд. евро през 2026 г.**

Нашите приоритети в рамките на Европейския съюз за периода 2024-2026 г. ще бъдат зеленият и цифровият преход, регионите на сближаване и държавите, които са най-засегнати от нашествието в Украйна, включително милионите украинци, принудени да живеят в други държави по време на войната.

Извън Европейския съюз ЕИБ Глобал ще засили своята дейност в помощ на Украйна за възстановяване от пораженията от войната, като за тази цел ще използва фонда EU4Ukraine, заедно с техническа помощ на стойност 100 млн. евро. ЕИБ Глобал ще търси повече партньорства по целия свят, за да увеличи своето въздействие, и ще инвестира в цифрови технологии, действия в областта на климата, енергетиката, транспорта, научните изследвания, здравеопазването и образованието.

С оглед на нарастващото значение на икономическата сигурност и стратегическата независимост, ще насочим своите усилия към научноизследователска и развойна дейност в областта на технологиите и енергийната ефективност. Европейската инвестиционна банка ще поеме повече рискове, за да осигури подкрепа за иновативни сектори и проекти с висока стойност. За периода 2023-2027 г. предвиждаме да инвестираме 45 млрд. евро в подкрепа на проектите по плана REPowerEU. Тази инвестиционна програма цели да направи Европа независима от руския нефт и газ.

Европейският инвестиционен фонд, който предлага финансиране на малки и средни предприятия и инфраструктурни дейности, ще подкрепи екологичния и цифровия преход, като ще поставя все по-голям акцент върху уменията и обучението.

Консултантските услуги, които стимулират пазара на навлизащи технологии и подобряват нашия набор от проекти, ще бъдат по-добре съгласувани с финансовата ни дейност, което ще помогне на Банката да открие допълнителни делови възможности.

Високите нива на финансова активност на Групата на ЕИБ ще спомогнат за стабилизирането и увеличаването на счетоводния баланс. Очаква се нетният излишък на банката постепенно да започне да расте след 2024 г. поради високите лихвени проценти.

Банката работи за повишаване на своята ефективност и за намаляване на времето за извършване на плащания към клиентите. Проучват се възможности за ускоряване и повишаване на ефективността. Цифровизацията ще бъде важна част от този процес.

Групата на ЕИБ очаква максималният размер на финансирането през 2024 г. да бъде 95 млрд. евро, през 2025 г. – около 93 млрд. евро, а през 2026 г. – 85 млрд. евро. Тези високи нива на инвестиции ще ни позволят да укрепим икономиката на ЕС и да посрещнем нарастващите глобални предизвикателства, свързани с изменението на климата.

Пълният текст на Оперативния план за периода 2024-2026 г. е на разположение тук www.eib.org/en/publications

РЪКОВОДНИ ОРГАНИ

ЕИБ е орган на ЕС, който се отчита пред държавите членки и банка, която се придържа към най-добрите приложими банкови практики при вземането на решения, управлението и контрола.

Съветът на гуверньорите се състои от министри от всяка от 27-те държавите членки, обикновено министрите на финансите. Гуверньорите определят насоките за кредитната политика на банката и веднъж годишно приемат годишните отчети. Те вземат решение за увеличаване на капитала на банката и за участие в операции по финансиране извън Европейския съюз. Наред с това, те назначават Съвета на директорите, Управителния комитет и Одитния комитет

Съветът на директорите взема решения за отпускане на заеми, програми за привличане на средства и по други финансови въпроси. По принцип, той заседава десет пъти в годината и следи банката да се управлява в съответствие с договорите на ЕС, устава на банката и общите насоки, определени от Съвета на гуверньорите. Директорите са 28 на брой, по един посочен от всяка държава членка и един от Европейската комисия. Освен това има 31 заместник-директори. С цел обогатяване на професионалното представителство на Съвета на директорите, за участие в заседанията на Съвета могат да бъдат привлечени и шестима експерти без право на глас. Решенията се вземат с мнозинство, което представлява най-малко 50 % от подписания капитал на държавите членки и една трета от членовете на Съвета с право на глас, освен когато в устава не е предвидено друго. Съветът се председателства от президента без право на глас.

Управителният комитет е постоянния орган на управление на банката. Той ръководи всекидневната работа на банката, подготвя решенията на Съвета на директорите и следи за тяхното изпълнение. Заседава веднъж седмично. Управителният комитет работи под ръководството на президента и под надзора на Съвета на директорите. Другите осем членове са заместник-президентите на ЕИБ. Членовете се назначават за срок не по-дълъг от шест години с право на преназначаване и носят отговорност единствено пред банката

Банката има независим **Одитен комитет**, пряко подчинен на Съвета на гуверньорите. Той отговаря за одитиране на отчетите на ЕИБ и на Групата на ЕИБ с оглед на годишното удостоверяване, че операциите на ЕИБ и отчетността се водят по надлежния ред, както и за удостоверяване на съответствието на дейността на банката с добрите банкови практики. Годишният доклад на Одитния комитет за финансовата година се внася в Съвета на гуверньорите като се прилага отговора на Управителния комитет. Одитният комитет се състои от шестима членове, назначени за срок от шест последователни финансови години, без право на преназначаване. Освен това Съветът на гуверньорите може да назначи трима наблюдатели, които да подпомагат комитета при изпълнението на конкретни задачи.

**Европейската инвестиционна банка е климатичната банка на ЕС.
Научете повече за нашата дейност във връзка с климата:
Климат и устойчивост на околната среда (www.eib.org/climate)**

**Европейската инвестиционна банка подкрепя Украйна.
Научете повече на:
ЕИБ подкрепя Украйна (www.eib.org/standwithUkraine)**

**Нашите проекти променят всеки сектор от световната икономика.
Гмурнете се надълбоко:
Всички проекти – финансиране и въздействие по света
(www.eib.org/projects/all)**

ПЛАН ЗА УСТОЙЧИВ НАЧИН НА ЖИВОТ

2023 Г. ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Европейска
инвестиционна банка | Група

pdf: ISBN 978-92-861-5646-5

BG 02/2024